

شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان مرکزی

پایش ملی محیط کسب و کار ایران با تمرکز بر استان مرکزی – تابستان ۹۸

دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان مرکزی

مقدمه:

- محیط کسب و کار به مجموعه عواملی گفته می شود که بر عملکرد یا اداره بنگاه های اقتصادی موثر هستند اما تقریباً خارج از کنترل مدیران بنگاه ها قرار دارند.
- امروزه، بهبود محیط کسب و کار یکی از مهمترین راهبردهای توسعه اقتصادی در هر کشور به شمار می رود و علاوه بر آن هر چه محیط کسب و کار در یک کشور شرایط بهتری داشته باشد، بهره برداری از فرصت های کارآفرینی بیشتر و هر چه بهره برداری از فرصت های کارآفرینی در جامعه بیشتر باشد، عملکرد اقتصاد آن کشور و خلق ارزش و ثروت در آن جامعه نیز بیشتر می شود.
- بهبود محیط کسب و کار، نیازمند برنامه ریزی و سیاست گذاری مطلوب دارد که دستیابی به این مهم نیز نیازمند وجود فرآیندی مستمر برای پایش و سنجش وضعیت محیط کسب و کار در هر کشور است.

• سال ۱۳۹۰، نمایندگان مجلس شورای اسلامی، قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار را تصویب کردند.

به موجب ماده ۴ این قانون:

• ((اتاق ها موظفند به منظور اطلاع سیاست گذاران از وضعیت محیط کسب و

کار در کشور، شاخص های ملی محیط کسب و کار ایران را تدوین و به طور

سالانه و فصلی حسب مورد به تفکیک استان ها، بخش ها و فعالیت های

اقتصادی، سنجش و اعلام نمایند))

معرفی مولفه های طرح پایش:

- ۱- نحوه استقبال مشتریان از نوآوری و ابتکار در ارائه خدمات و محصول
- ۲- برداشت های سلیقه ای از قوانین و مقررات توسط ماموران محیط زیست، شهرداری، گمرک، بهداشت و...
- ۳- بی تعهدی طرف های قرارداد و معامله به اجرای تعهدات و وعده هایشان
- ۴- بی ثباتی سیاست ها، قوانین و مقررات و رویه های اجرایی ناظر به کسب و کار
- ۵- غیر قابل پیش بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات
- ۶- رویه های سختگیرانه اداره های کار و بیمه تامین اجتماعی برای مدیریت نیروی انسانی
- ۷- تمایل عمومی به خرید کالاهای خارجی و بی رغبتی به خرید محصولات ایرانی
- ۸- تولید و عرضه نسبتا آزاد کالاهای غیر استاندارد و تقلبی در بازار
- ۹- وجود رقابت غیر منصفانه شرکت ها و موسسات دولتی یا شبه دولتی در بازار
- ۱۰- رویه های ناعادلانه ممیزی و دریافت مالیات

معرفی مولفه های طرح پایش:

- ۱۱- دشواری تامین مالی از بانک ها
- ۱۲- فقدان یا شفاف نبودن آمار و اطلاعات مورد نیاز برای فعالیت اقتصادی
- ۱۳- ضعف زیرساخت های حمل و نقل (جاده ای، ریلی، هوایی، دریایی و بندری)
- ۱۴- ضعف دادگاه ها در رسیدگی به شکایات و پیگرد موثر متجاوزان به حقوق دیگران
- ۱۵- وجود انحصار، امتیاز یا هر نوع رانت به یک یا تعدادی از رقبای بازار
- ۱۶- ضعف نظام توزیع و مشکل در رساندن محصول به بازار
- ۱۷- عرضه کالاها و محصولات قاچاق در بازار ایران
- ۱۸- فقدان ارتباط مناسب میان عوامل تامین مواد اولیه، تولید و عرضه یک محصول در بازار
- ۱۹- دخالت های غیر منطقی نهاد های حاکمیتی در تعیین قیمت ها در بازار
- ۲۰- کارگریزی عمومی و ضعف فرهنگ کار در جامعه

معرفی مولفه های طرح پایش:

- ۲۱- کمبود تقاضا در بازار
- ۲۲- کمبود فناوری های نوین و تجهیزات مورد نیاز
- ۲۳- کمبود نیروی کار ماهر
- ۲۴- محدودیت های دسترسی به شبکه (تلفن همراه و اینترنت)
- ۲۵- محدودیت دسترسی به آب
- ۲۶- محدودیت دسترسی به حامل های انرژی (برق، گاز و گازوئیل و...)
- ۲۷- فساد و سوء استفاده افراد از مقام و موقعیت اداری در دستگاه های اجرایی
- ۲۸- موانع در فرآیند های اداری و اخذ مجوز های کسب و کار در دستگاه های اجرایی

محاسبه شاخص ها و زیر شاخص های محیط کسب و کار

پس از استخراج داده ای پیمایشی برای هر مولفه ، میانگین ارزیابی استان در هر بخش محاسبه می شود. در فرمول زیر مشارکت کنندگان هر استان (i) در هر بخش (j) از اندیس k نشان دهنده رای ده نظر است.

شاخص ارزیابی هر نماگر در کل نیز با استفاده از وزن های استانی و وزن های بخشی و فرمول زیر محاسبه می شود.

$$I = \sum_{i=1}^m \sum_{j=1}^3 W_i S_j P_{ij}$$

محاسبه می شود.

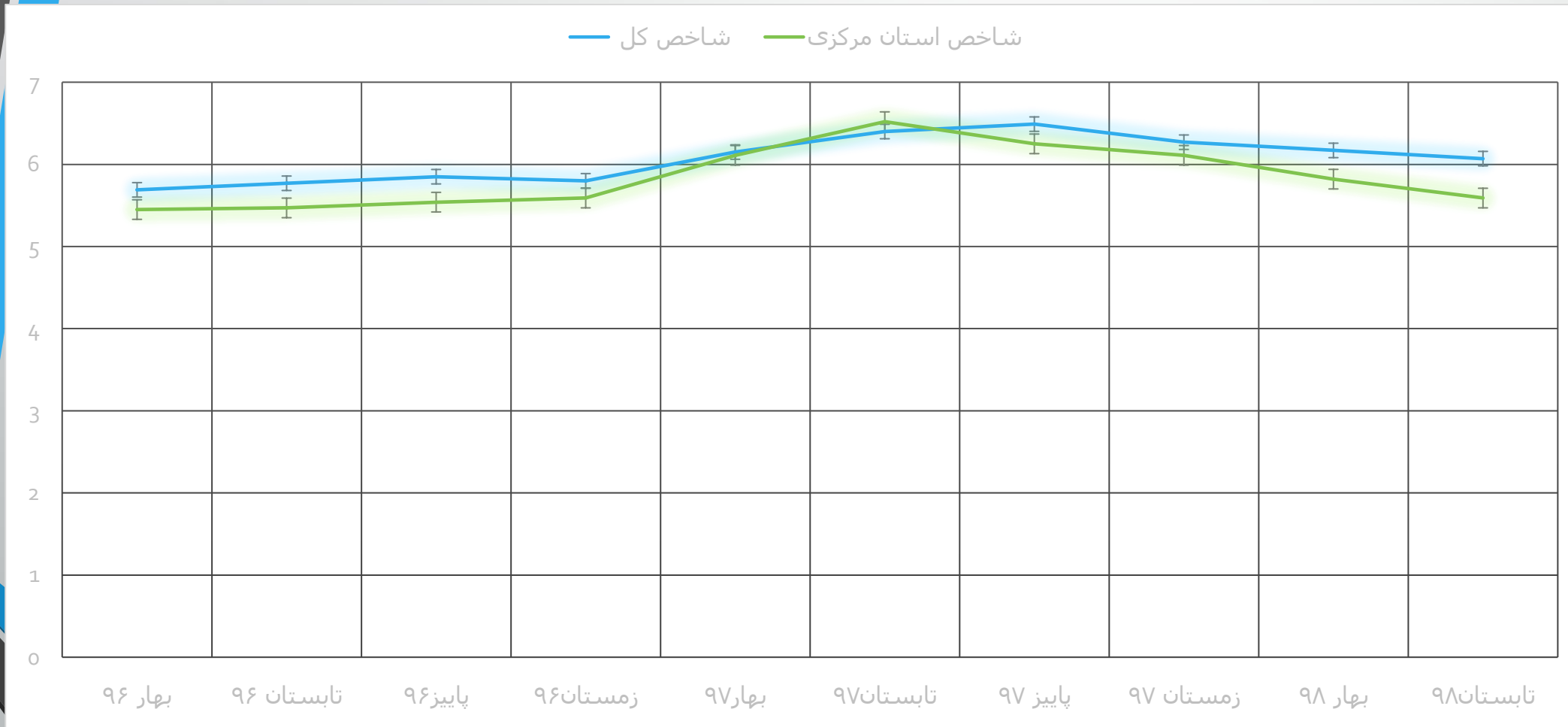
$$I_i = \sum_{j=1}^3 S_j P_{ij}$$

$$I_i = \sum_{j=1}^3 S_j P_{ij}$$

$$q_{ij} = \frac{\sum_{k=1}^n q_{ijk}}{n_{ij}}$$

نمودارها و تحلیل آماری

شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان مرکزی

رقم شاخص ملی

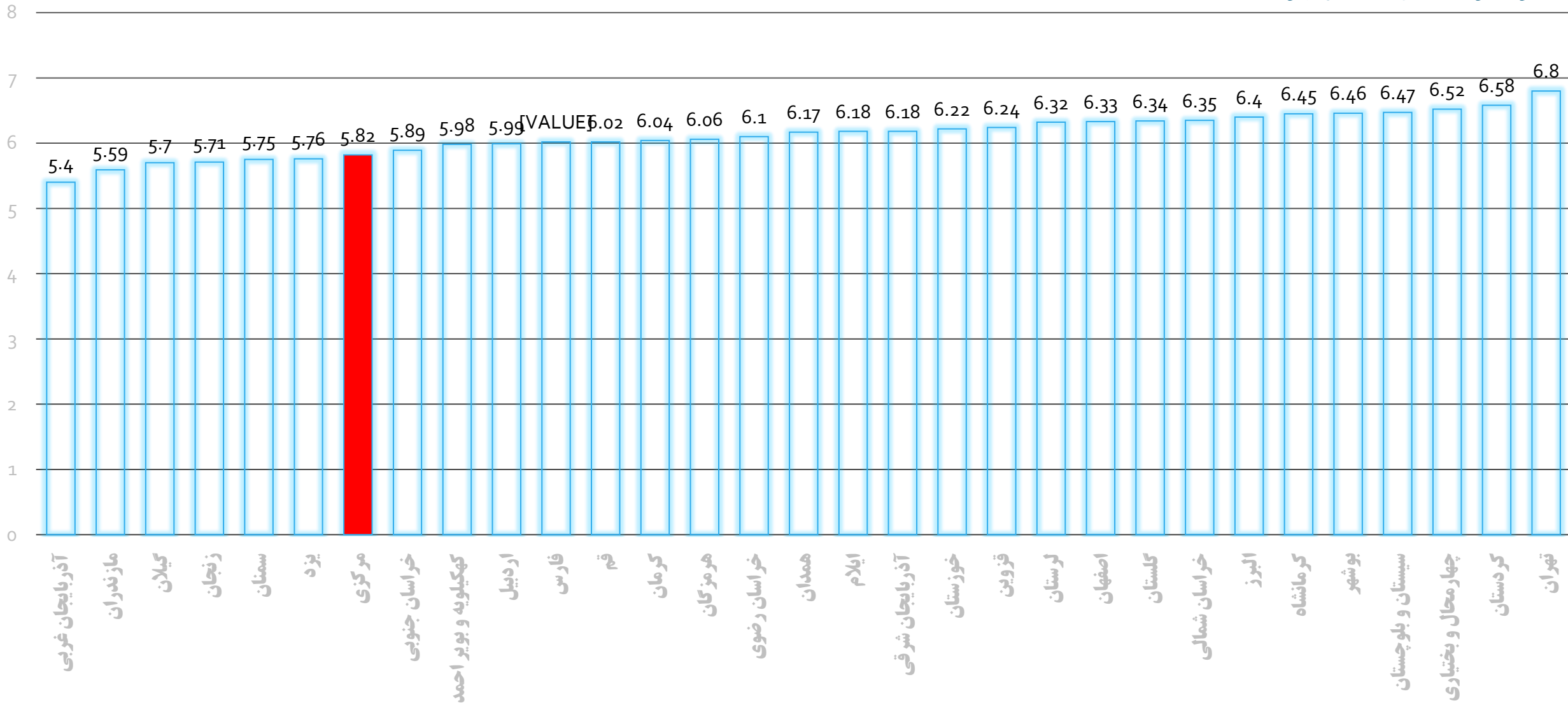
- بر اساس نتایج حاصل از پایش ملی محیط کسب و کار ایران در تابستان ۱۳۹۸، رقم شاخص ملی، ۰۷/۰۶ (نمره بدترین ارزیابی ۱۰ است) محاسبه شده که تا حدودی بهتر از وضعیت این شاخص در ارزیابی فصلی گذشته (بهار ۱۳۹۸ با میانگین ۰۶/۱۷) است.

شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان مرکزی

نمودار شاخص استانی محیط کسب و کار در بهار ۱۳۹۸

رتبه استان مرکزی در بهار ۹۸ در کشور ۷ می باشد

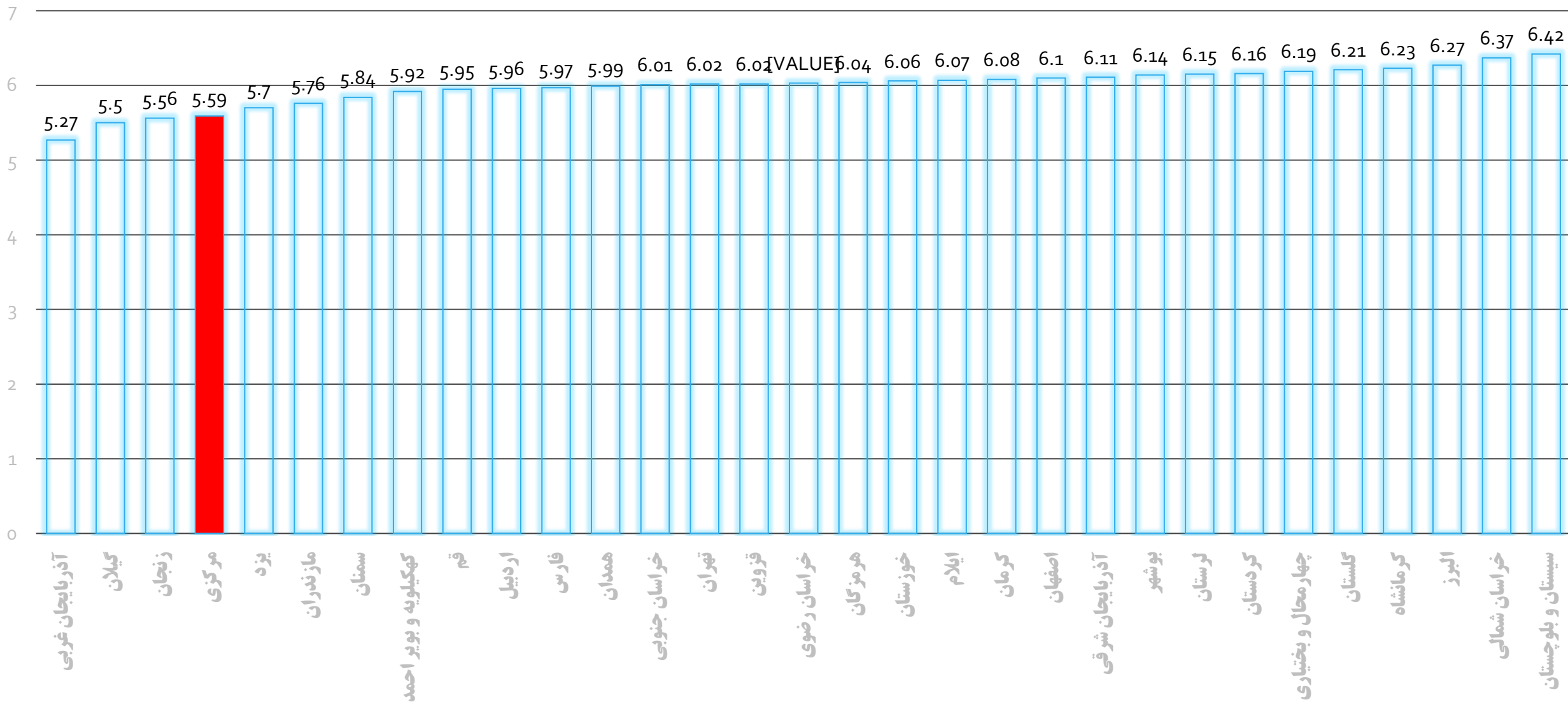

شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان مرکزی

نمودار شاخص استانی محیط کسب و کار در تابستان ۱۳۹۸

رتبه استان مرکزی در تابستان ۹۸ در کشور ۴ می باشد

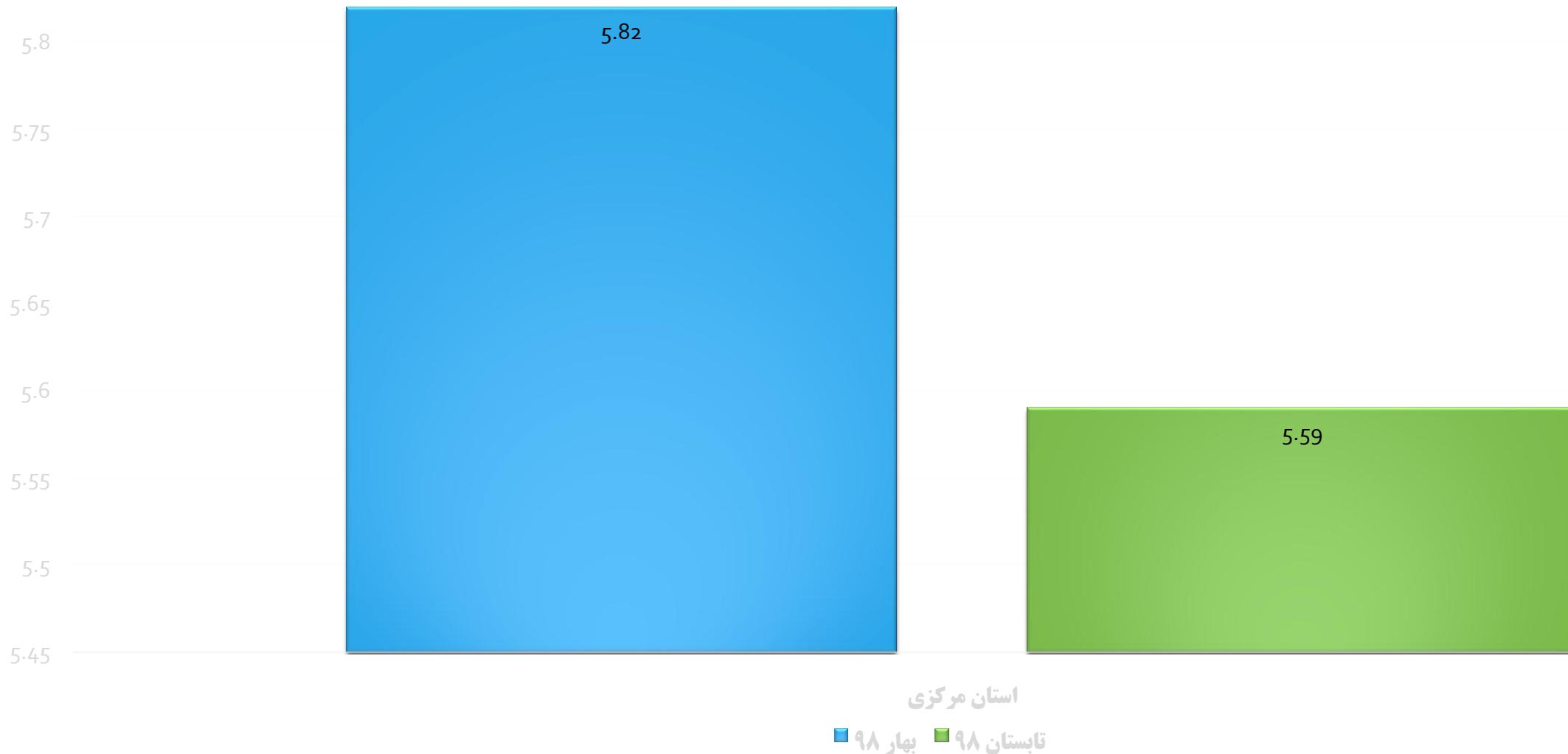
شاخص محیط کسب و کار استان مرکزی

شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان مرکزی

۰.۲۳ بهبود امتیاز استان مرکزی از تابستان ۹۸ نسبت به بهار ۹۸

۳ رتبه بهبود استان مرکزی از تابستان ۹۸ نسبت به بهار ۹۸

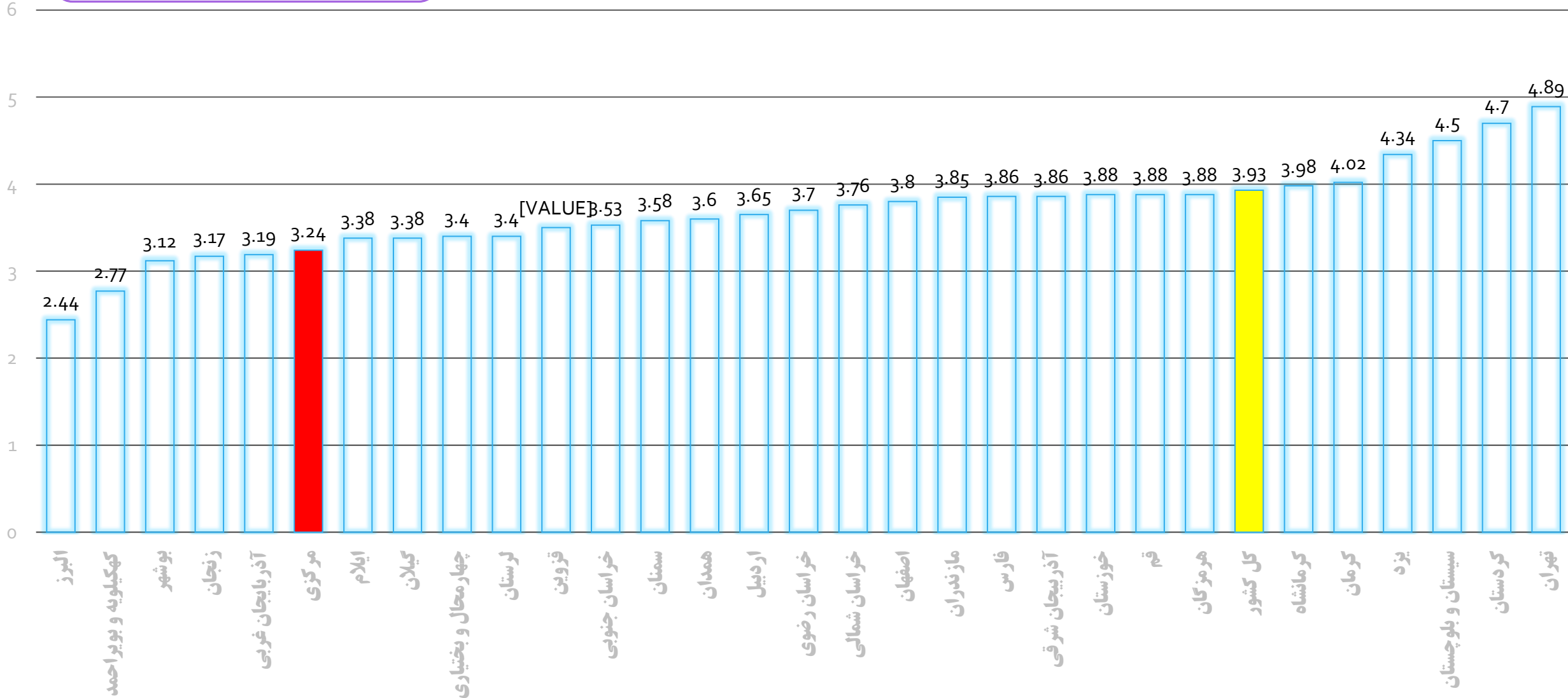

۱- نحوه استقبال مشتریان از نوآوری و ابتکار در ارائه خدمات و محصول

شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان مرکزی

رتبه استان مرکزی در تابستان ۹۸
در کشور ۶ می باشد

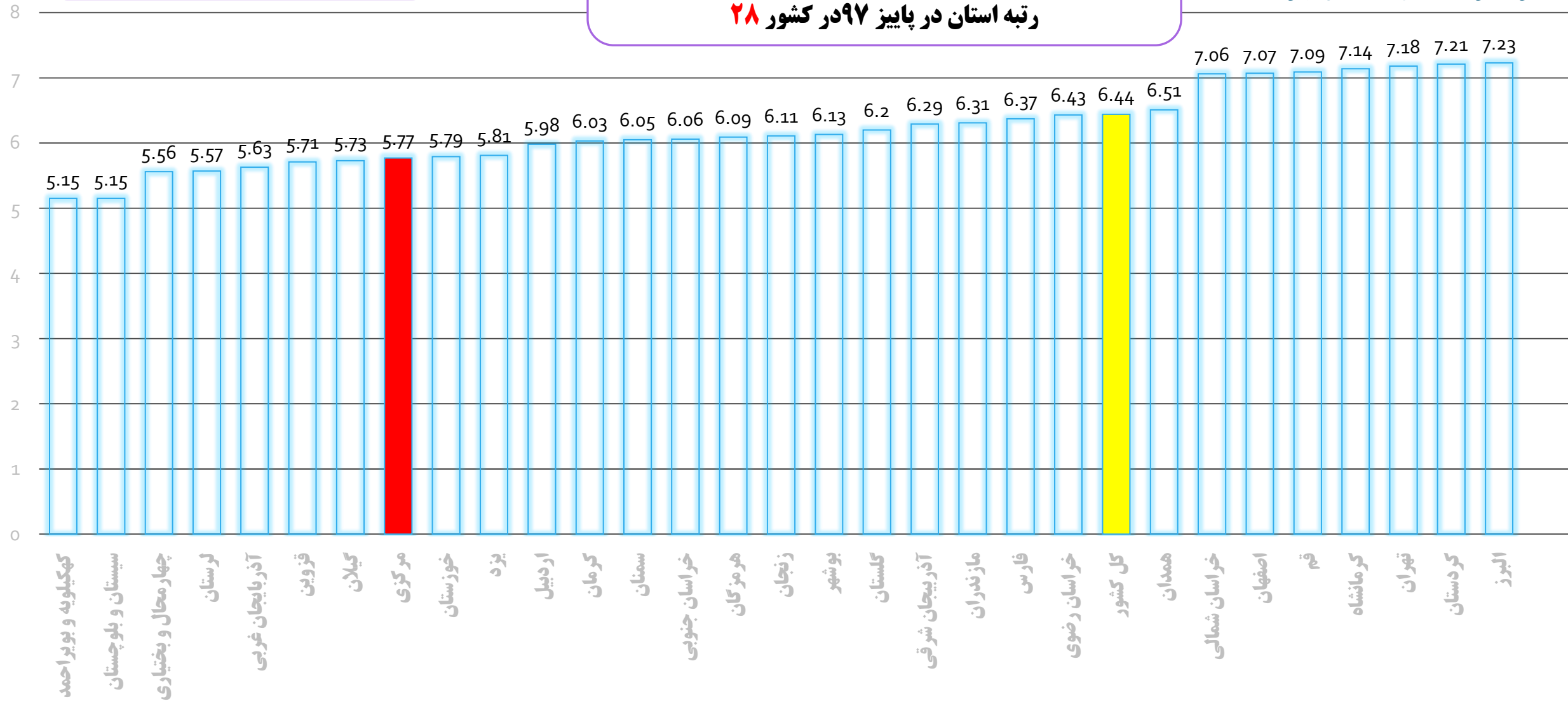
شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان مرکزی

۲- برداشت های سلیقه ای از قوانین و مقررات توسط ماموران محیط زیست، شهرداری، گمرک، بهداشت و...

رتبه استان مرکزی در تابستان
در ۹۸ کشور ۸ می باشد

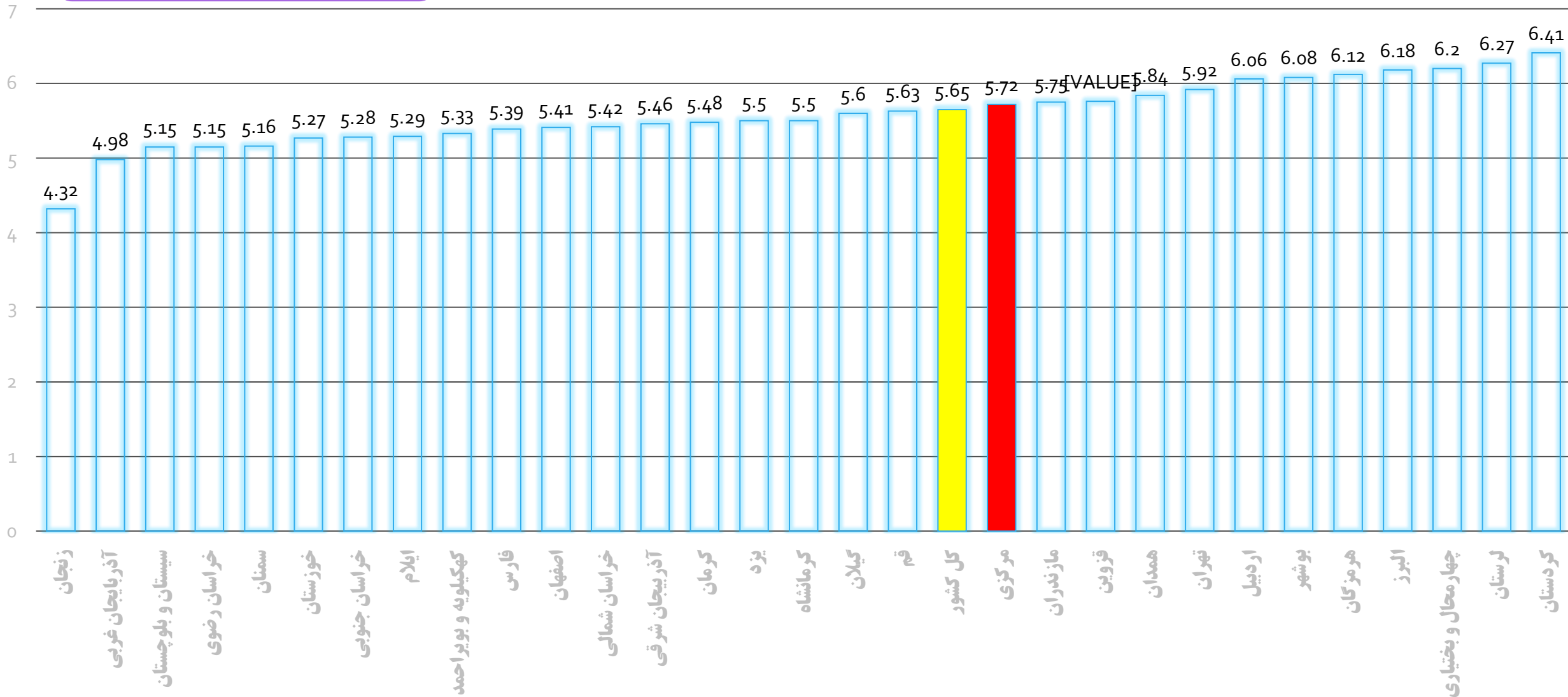
رتبه استان در بهار ۹۸ در کشور ۱۶
رتبه استان در زمستان ۹۷ در کشور ۱۸
رتبه استان در پاییز ۹۷ در کشور ۲۸

۳- بی تعهدی طرف های قرارداد و معامله به اجرای تعهدات و وعده هایشان

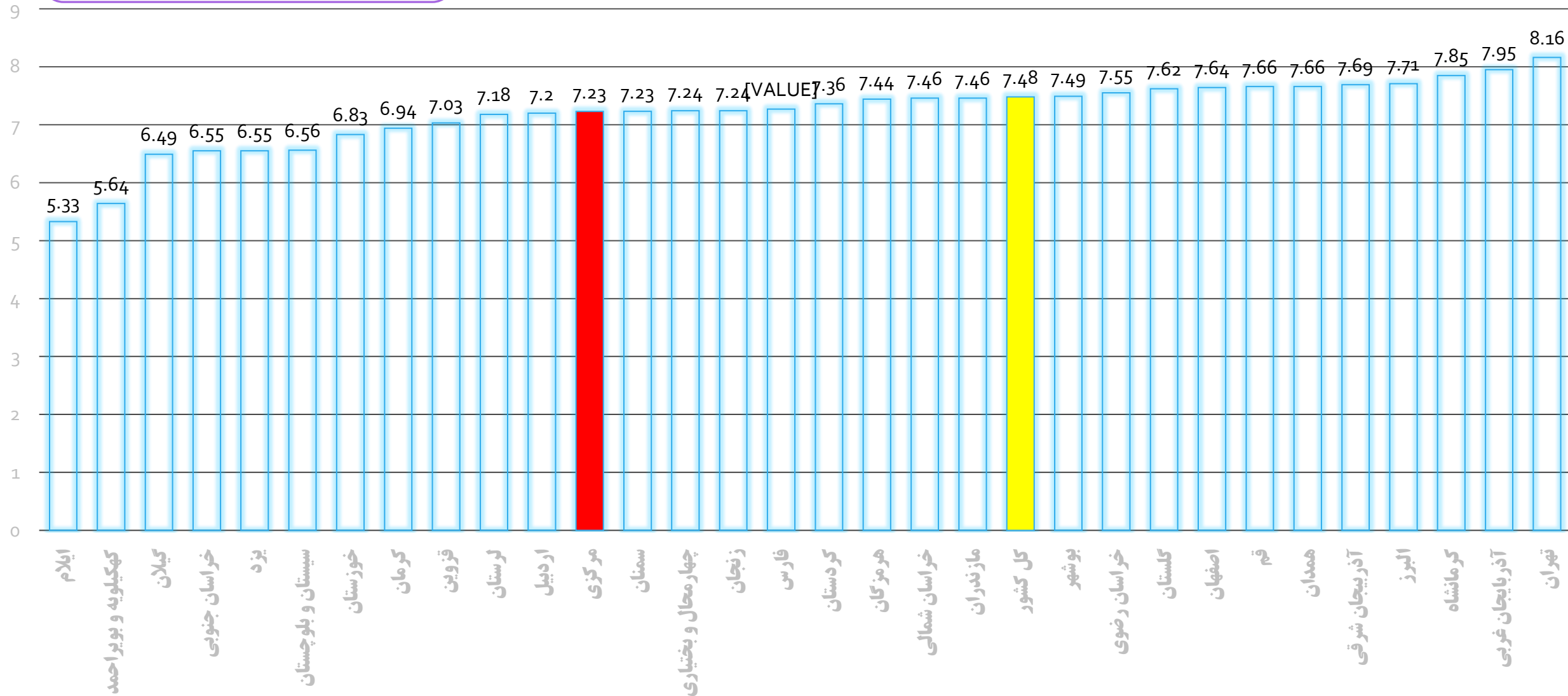
رتبه استان مرکزی در تابستان ۹۸
در کشور ۱۹ می باشد

۴- بی ثباتی سیاست ها، قوانین و مقررات و رویه های اجرایی ناظر به کسب و کار

رتبه استان مرکزی در تابستان ۹۸
در کشور ۱۲ می باشد

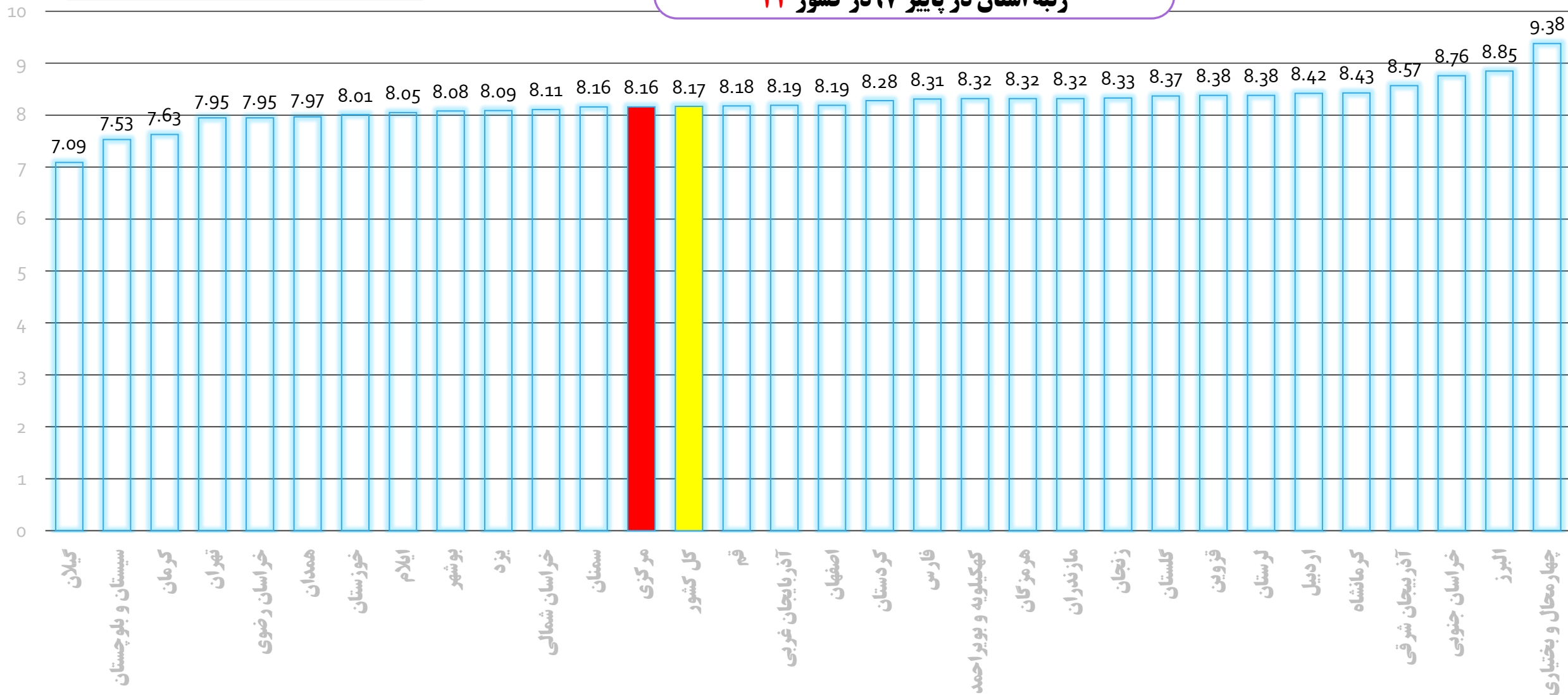
شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان مرکزی

۵- غیر قابل پیش بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات

رتبه استان مرکزی در تابستان ۹۸
در کشور ۱۳ می باشد

رتبه استان در بهار ۹۸ در کشور ۲۶
رتبه استان در زمستان ۹۷ در کشور ۲۳
رتبه استان در پاییز ۹۷ در کشور ۲۴

۶- رویه های سختگیرانه اداره های کار و بیمه تامین اجتماعی برای مدیریت نیروی انسانی

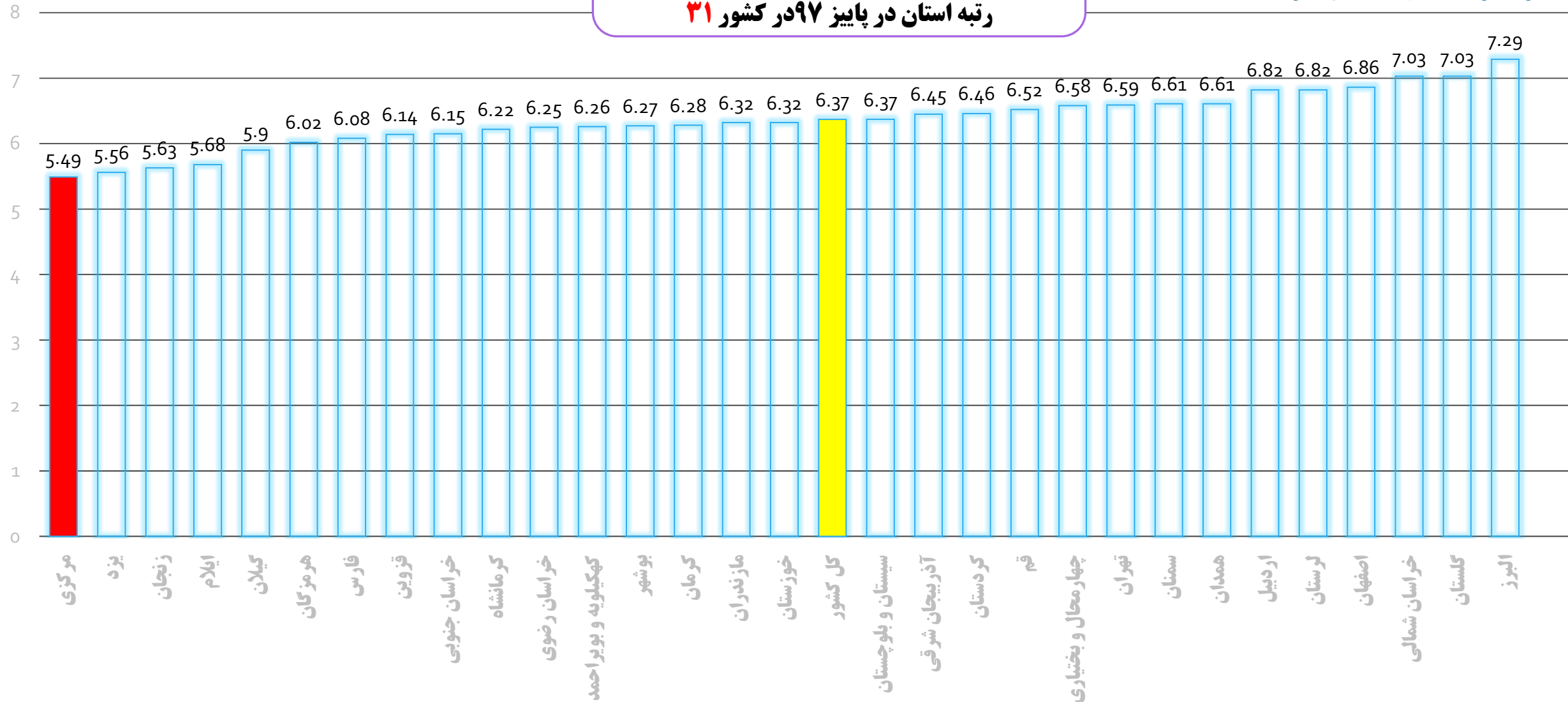

شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان مرکزی

رتبه استان مرکزی در تابستان ۹۸
در کشور ۱ می باشد

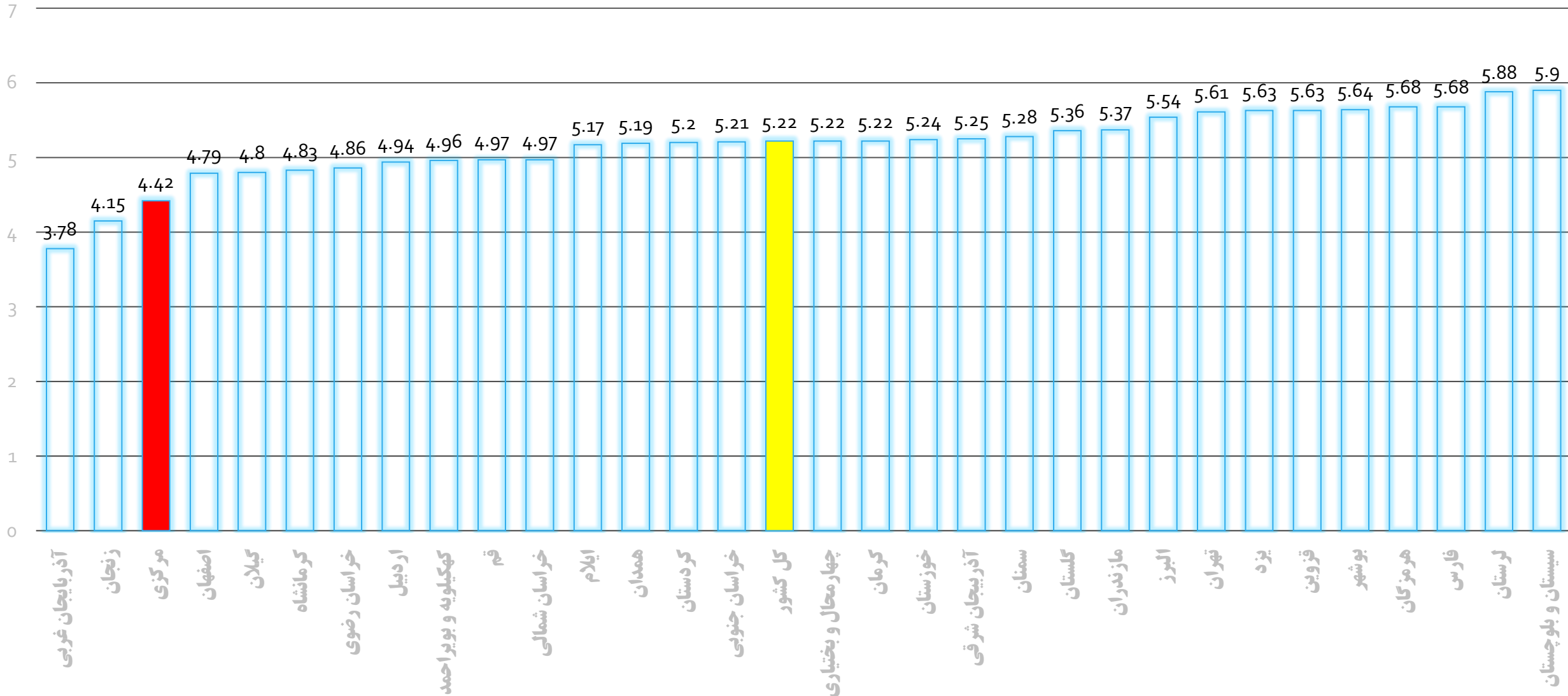
رتبه استان در بهار ۹۸ در کشور ۱۸
رتبه استان در زمستان ۹۷ در کشور ۲۴
رتبه استان در پاییز ۹۷ در کشور ۳۱

۷- تمایل عمومی به خرید کالاهای خارجی و بی رغبتی به خرید محصولات ایرانی

رتبه استان مرکزی در تابستان
۹۸ در کشور ۳ می باشد

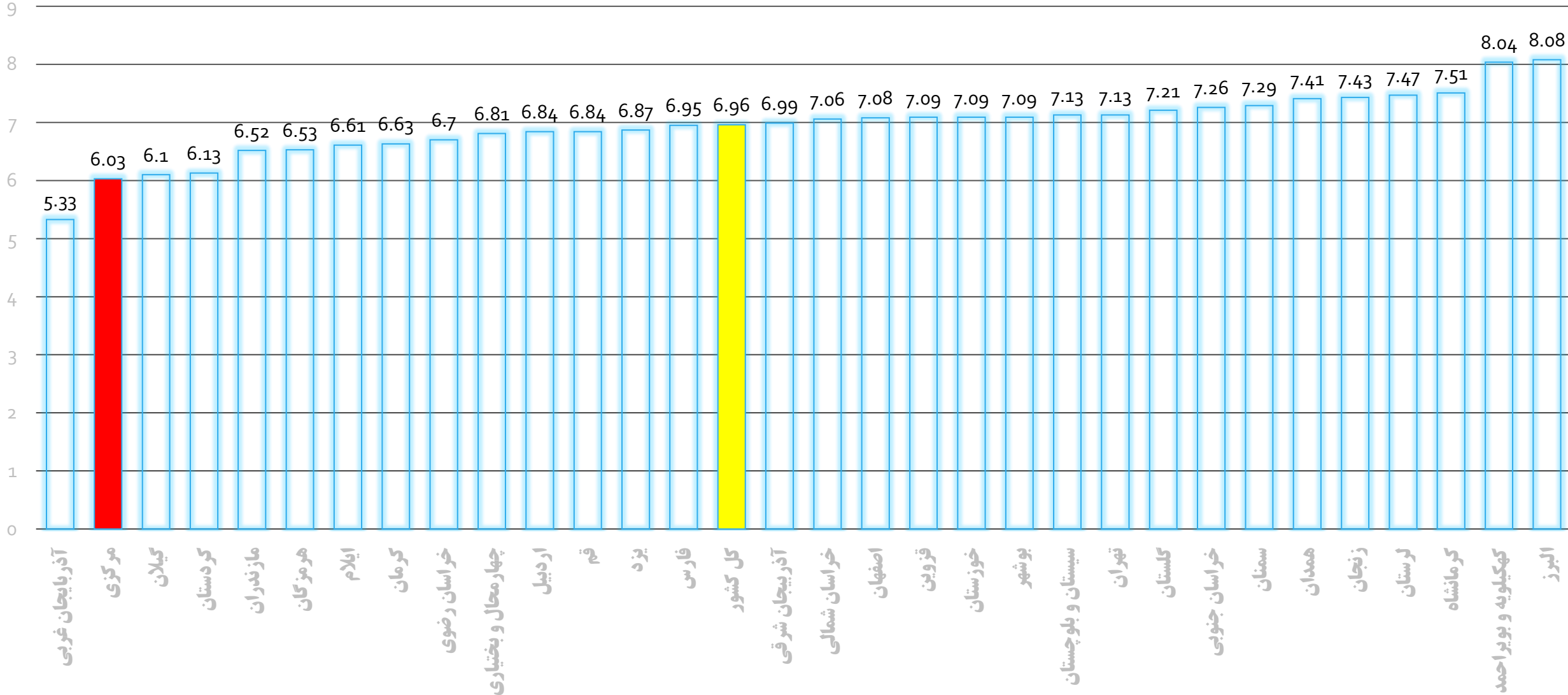

۸- تولید و عرضه نسبتاً آزاد کالاهای غیر استاندارد و تقلبی در بازار

شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان مرکزی

رتبه استان مرکزی در تابستان ۹۸ در کشور ۲ می باشد

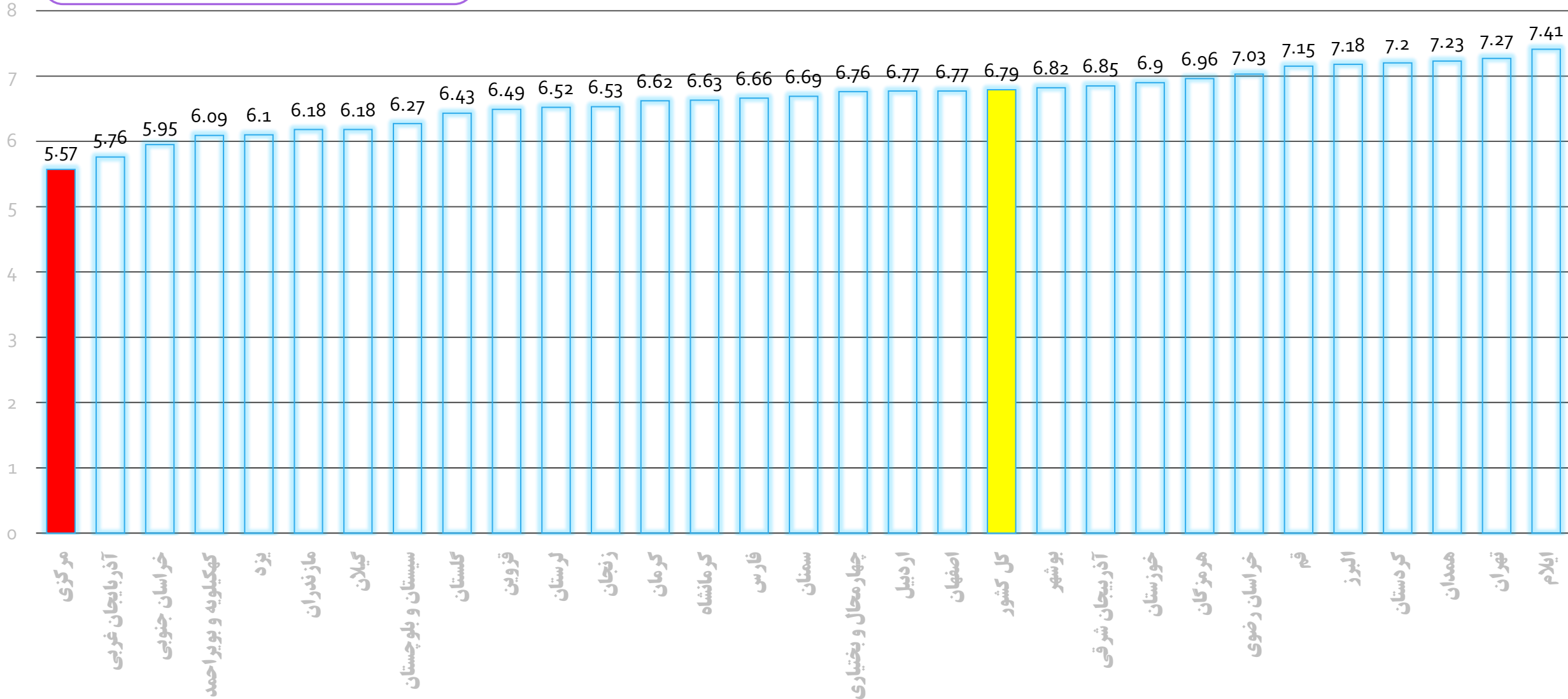

۹- وجود رقابت غیر منصفانه شرکت ها و موسسات دولتی یا شبه دولتی در بازار

شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان مرکزی

رتبه استان مرکزی در تابستان ۹۸ در کشور ۱ می باشد

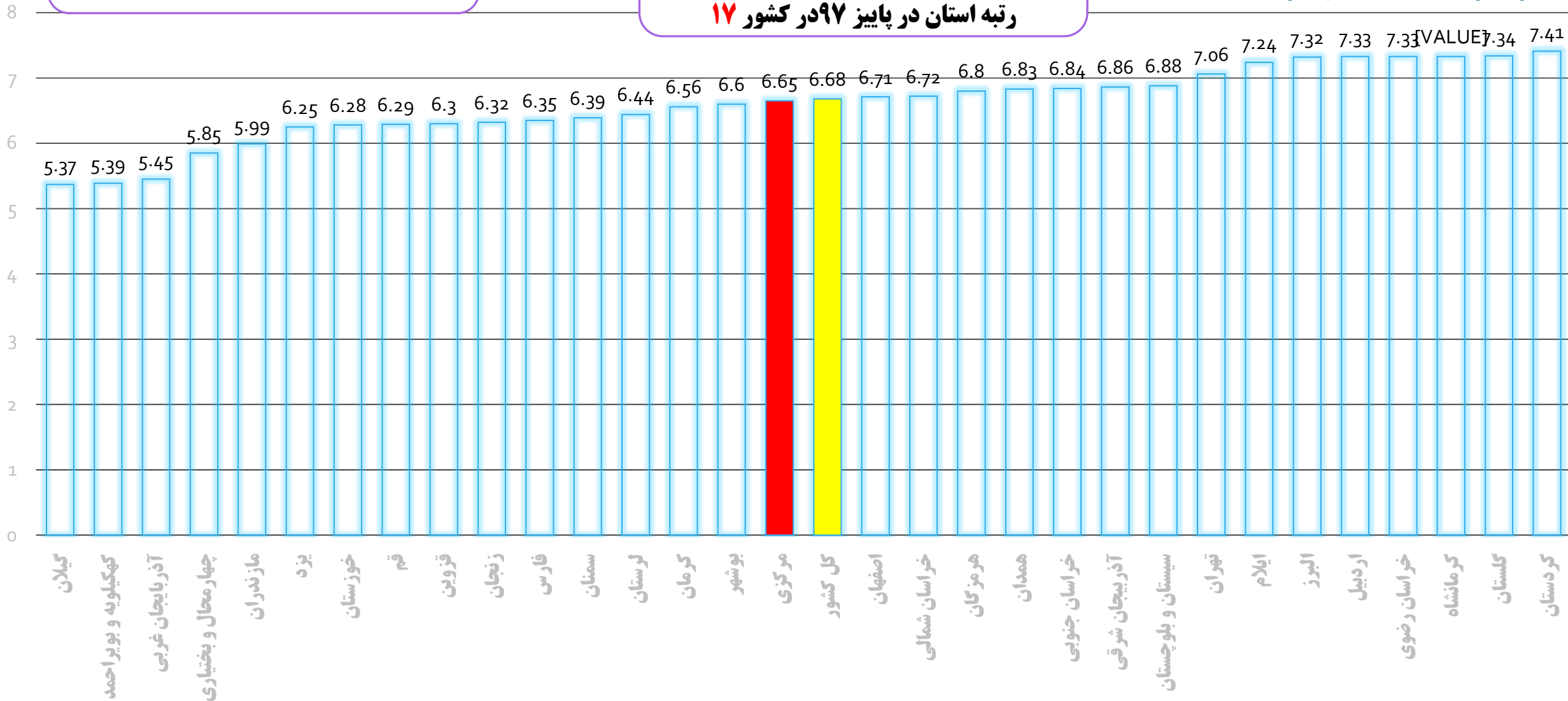

شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان مرکزی

۱۰- رویه های ناعادلانه ممیزی و دریافت مالیات

رتبه استان مرکزی در تابستان ۹۸ در کشور ۱۶ می باشد

رتبه استان در بهار ۹۸ در کشور ۱۰
رتبه استان در زمستان ۹۷ در کشور ۲۴
رتبه استان در پاییز ۹۷ در کشور ۱۷

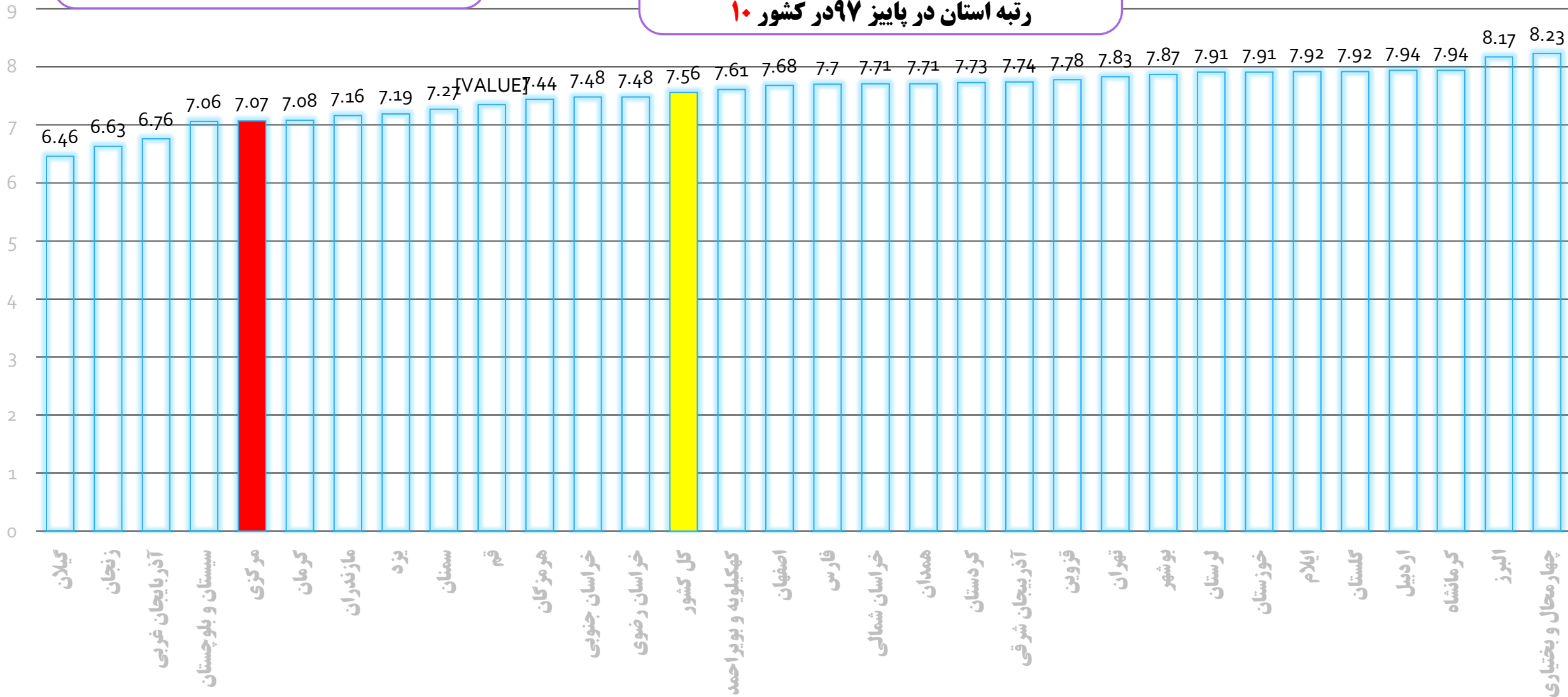

شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان مرکزی

۱۱- دشواری تامین مالی از بانک ها

رتبه استان مرکزی در تابستان ۹۸ در کشور ۵ می باشد

رتبه استان در بهار ۹۸ در کشور ۷
رتبه استان در زمستان ۹۷ در کشور ۱۷
رتبه استان در پاییز ۹۷ در کشور ۱۰

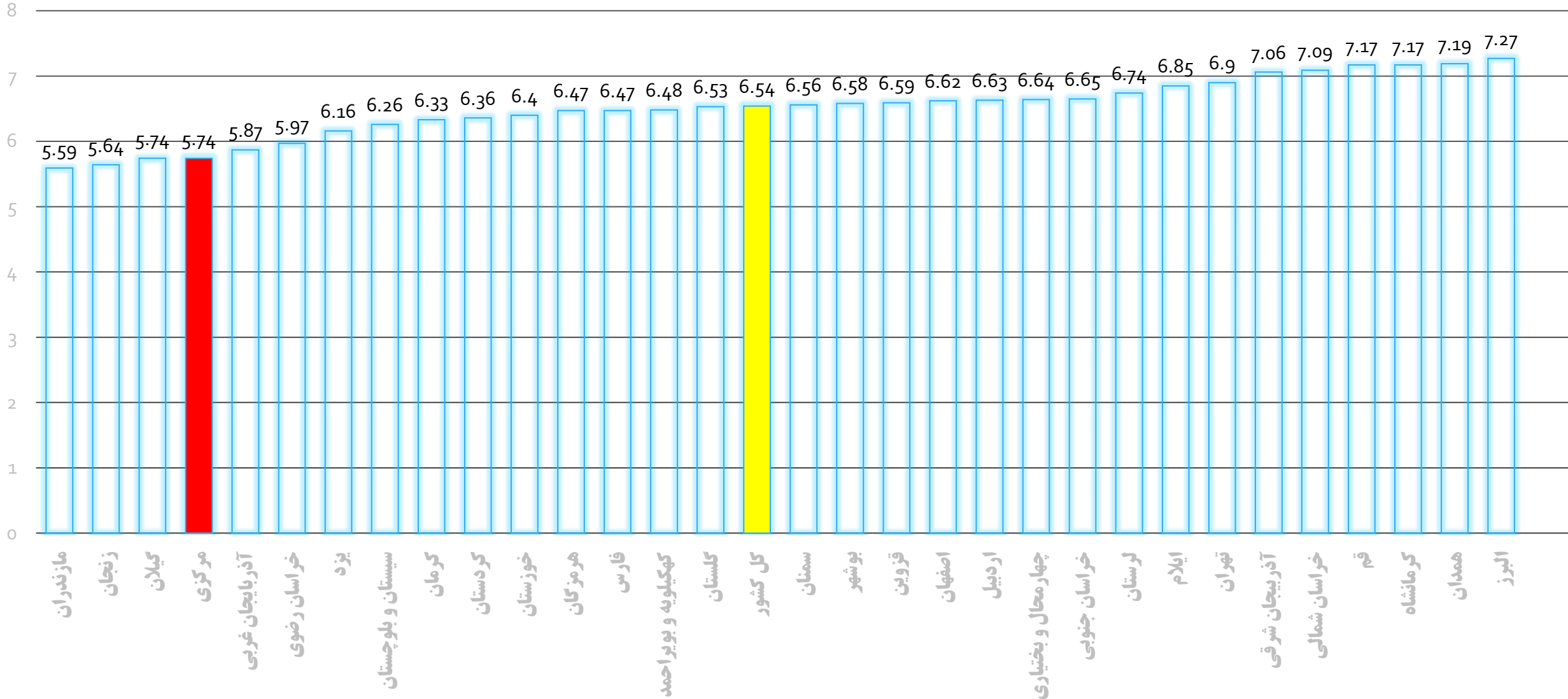

۱۲- فقدان یا شفاف نبودن آمار و اطلاعات مورد نیاز برای فعالیت اقتصادی

شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان مرکزی

رتبه استان مرکزی در تابستان ۹۸ در کشور ۴ می باشد

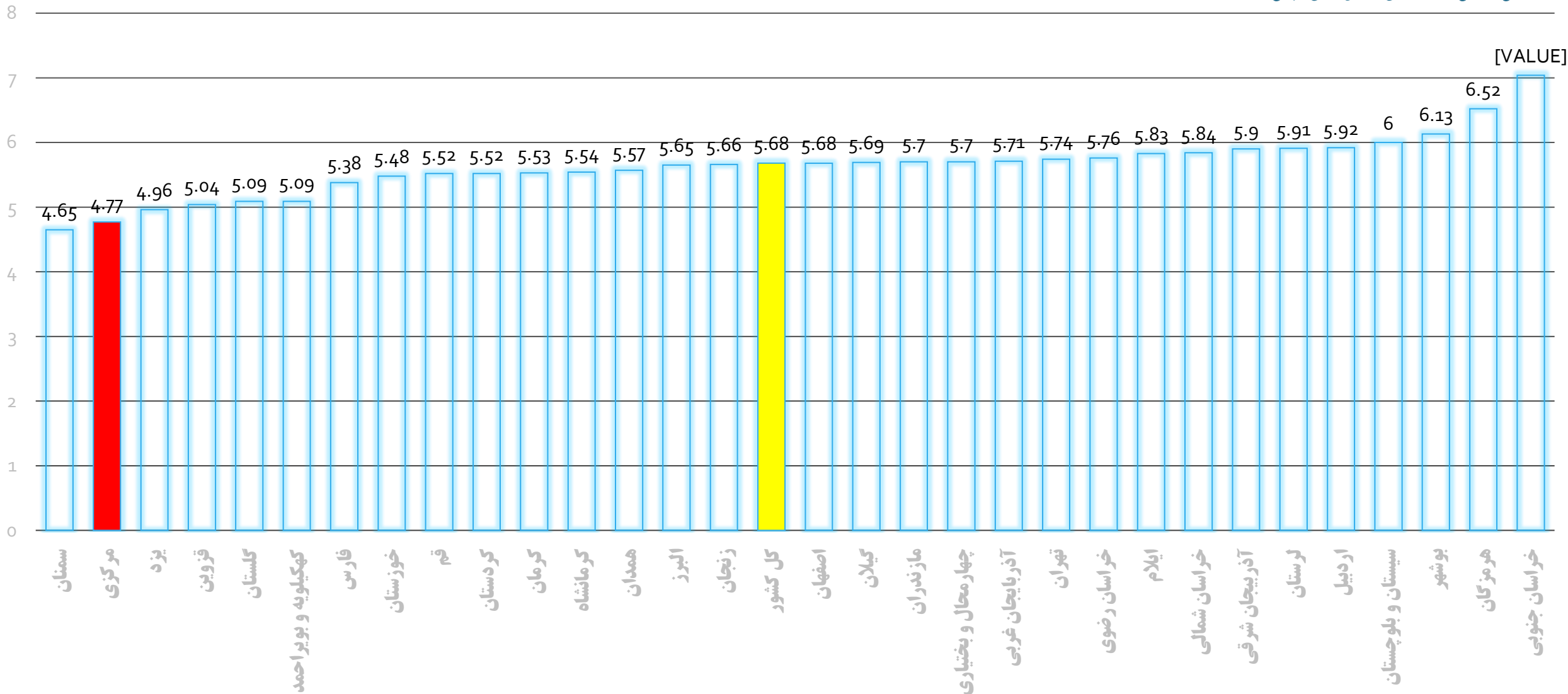

۱۳- ضعف زیرساخت های حمل و نقل (جاده ای، ریلی، هوایی، دریایی و بندری)

شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان مرکزی

رتبه استان مرکزی در تابستان ۹۸ در کشور ۲ می باشد

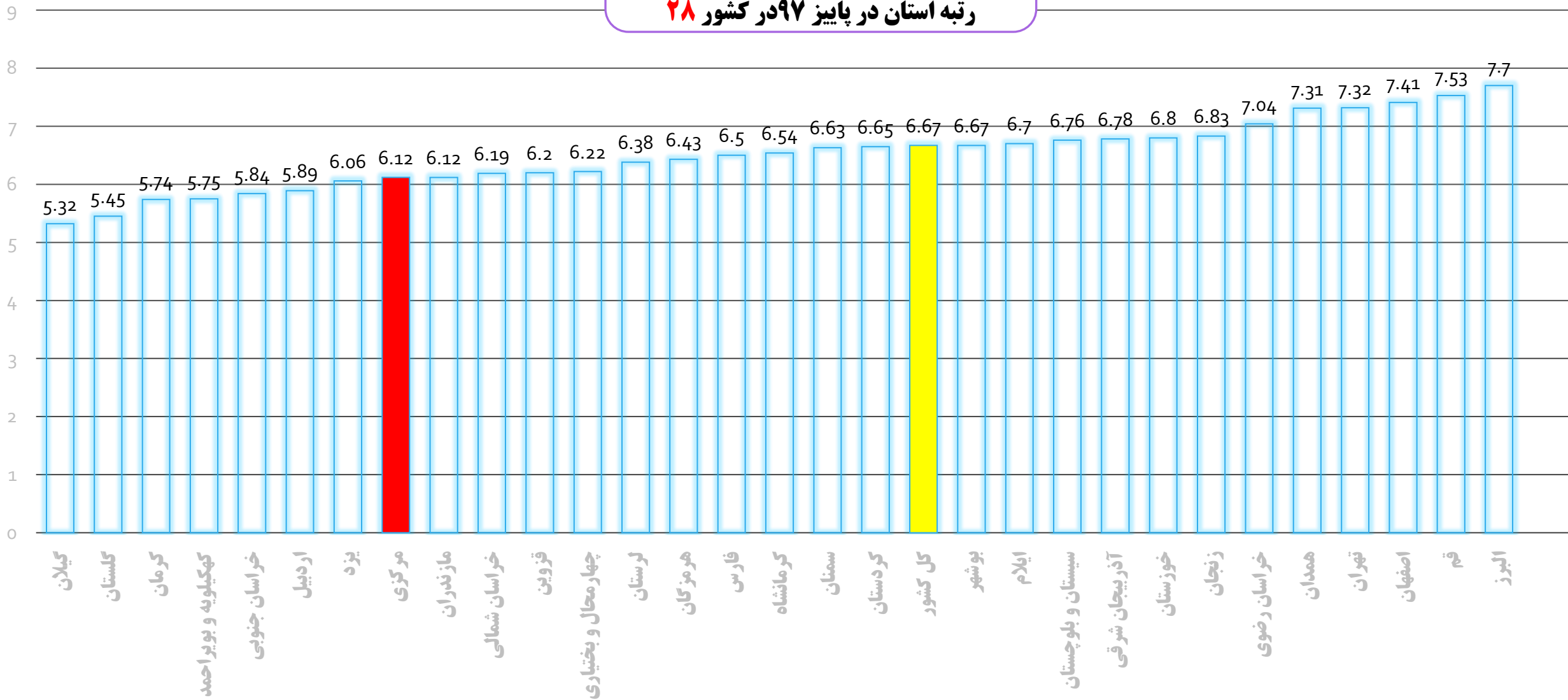

۱۴- ضعف دادگاه ها در رسیدگی به شکایات و پیگرد موثر متجاوزان به حقوق دیگران

رتبه استان مرکزی در تابستان ۹۸ در کشور ۸ می باشد

رتبه استان در بهار ۹۸ در کشور ۱۶
رتبه استان در زمستان ۹۷ در کشور ۲۴
رتبه استان در پاییز ۹۷ در کشور ۲۸

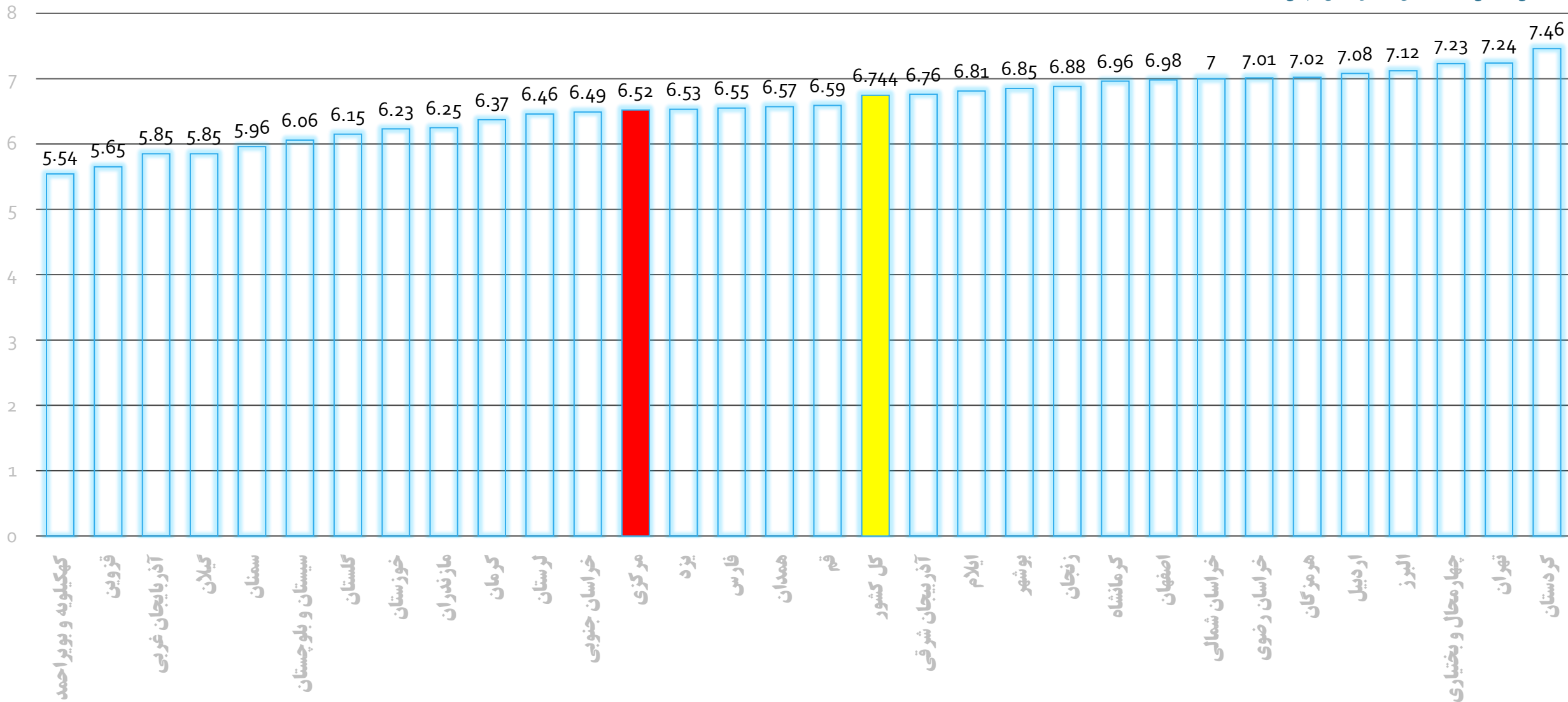

۱۵- وجود انحصار، امتیاز یا هر نوع رانت به یک یا تعدادی از رقبای بازار

شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان مرکزی

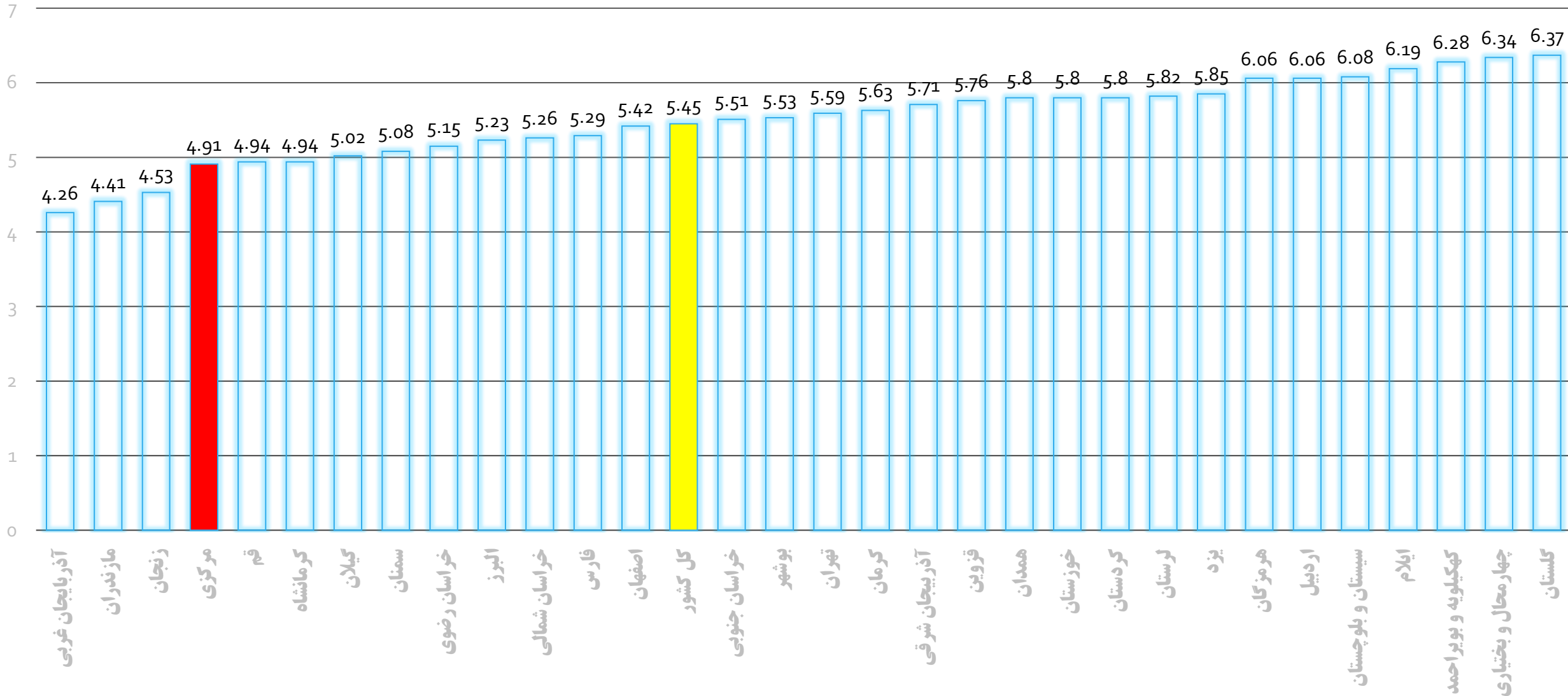
رتبه استان مرکزی در تابستان ۹۸ در کشور ۱۳ می باشد

۱۶- ضعف نظام توزیع و مشکل در رساندن محصول به بازار

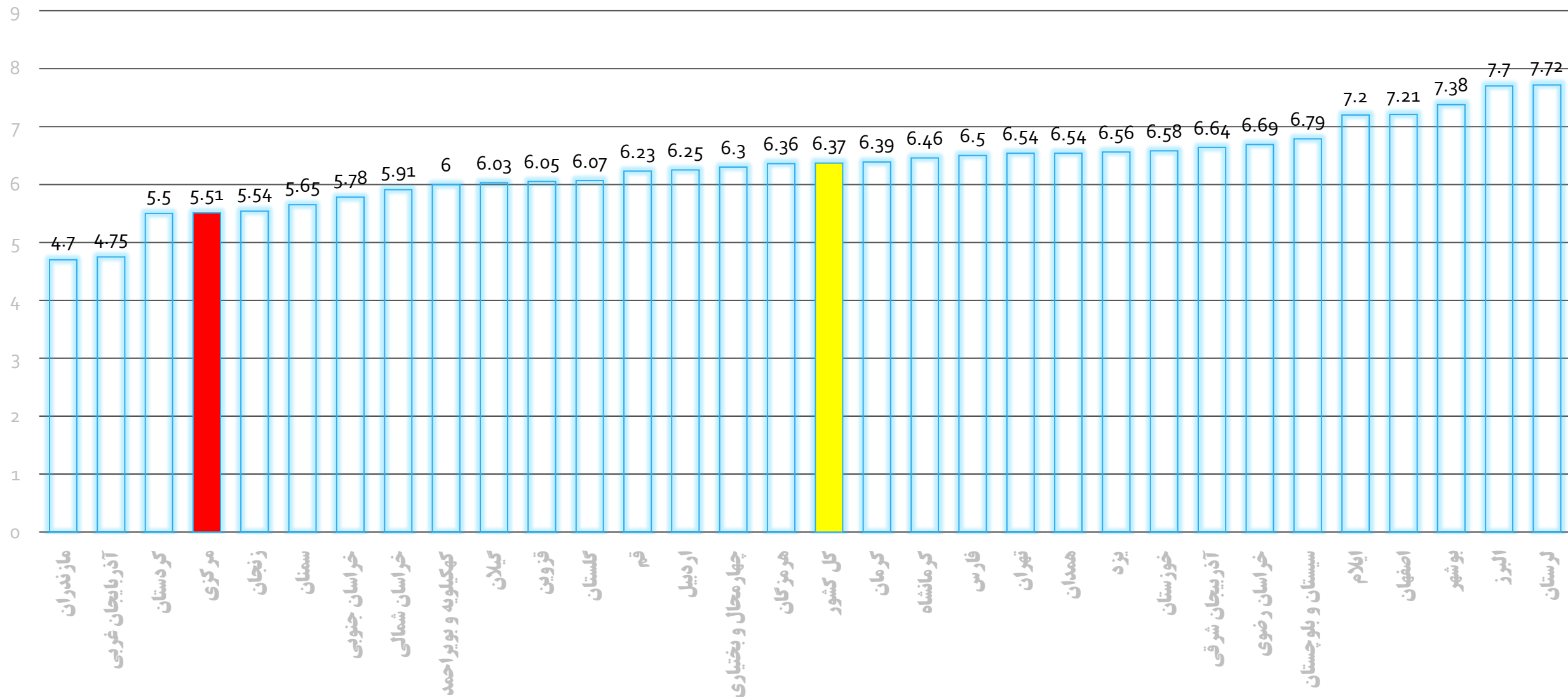
رتبه استان مرکزی در تابستان ۹۸ در کشور ۴ می باشد

۱۷- عرضه کالاها و محصولات قاچاق در بازار ایران

رتبه استان مرکزی در تابستان ۹۸ در کشور ۴ می باشد

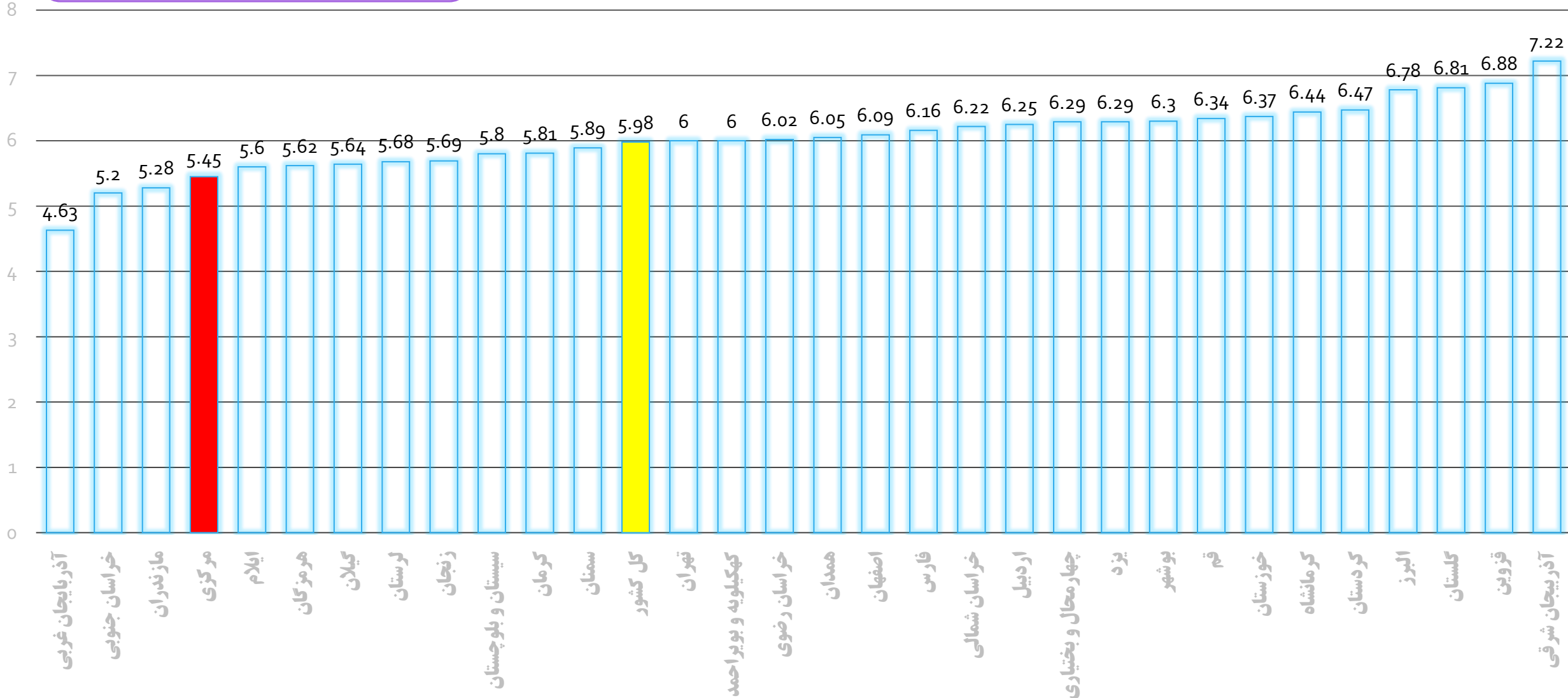

۱۸- فقدان ارتباط مناسب میان عوامل تامین مواد اولیه، تولید و عرضه یک محصول در بازار

شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان مرکزی

رتبه استان مرکزی در تابستان ۹۸ در کشور ۴ می باشد

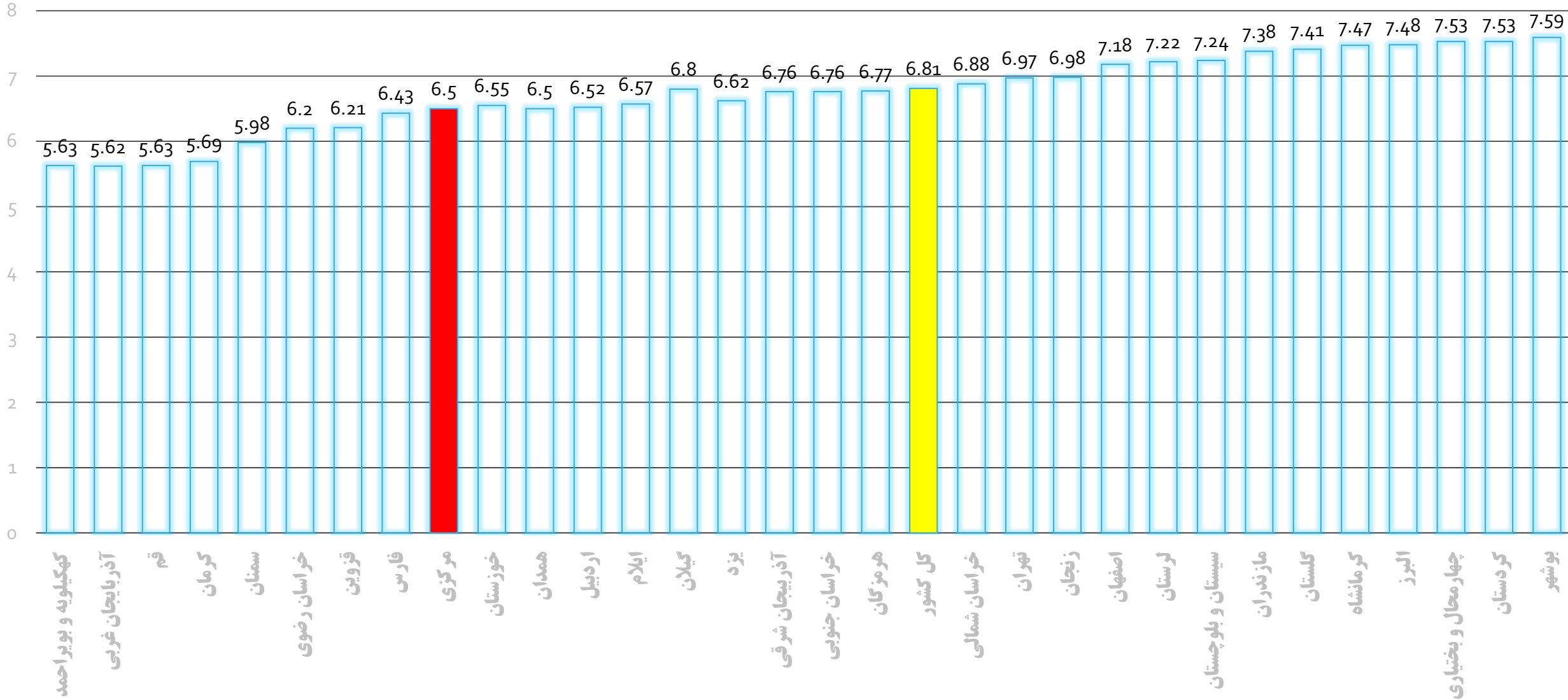

۱۹- دخالت های غیر منطقی نهاد های حاکمیتی در تعیین قیمت ها در بازار

شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان مرکزی

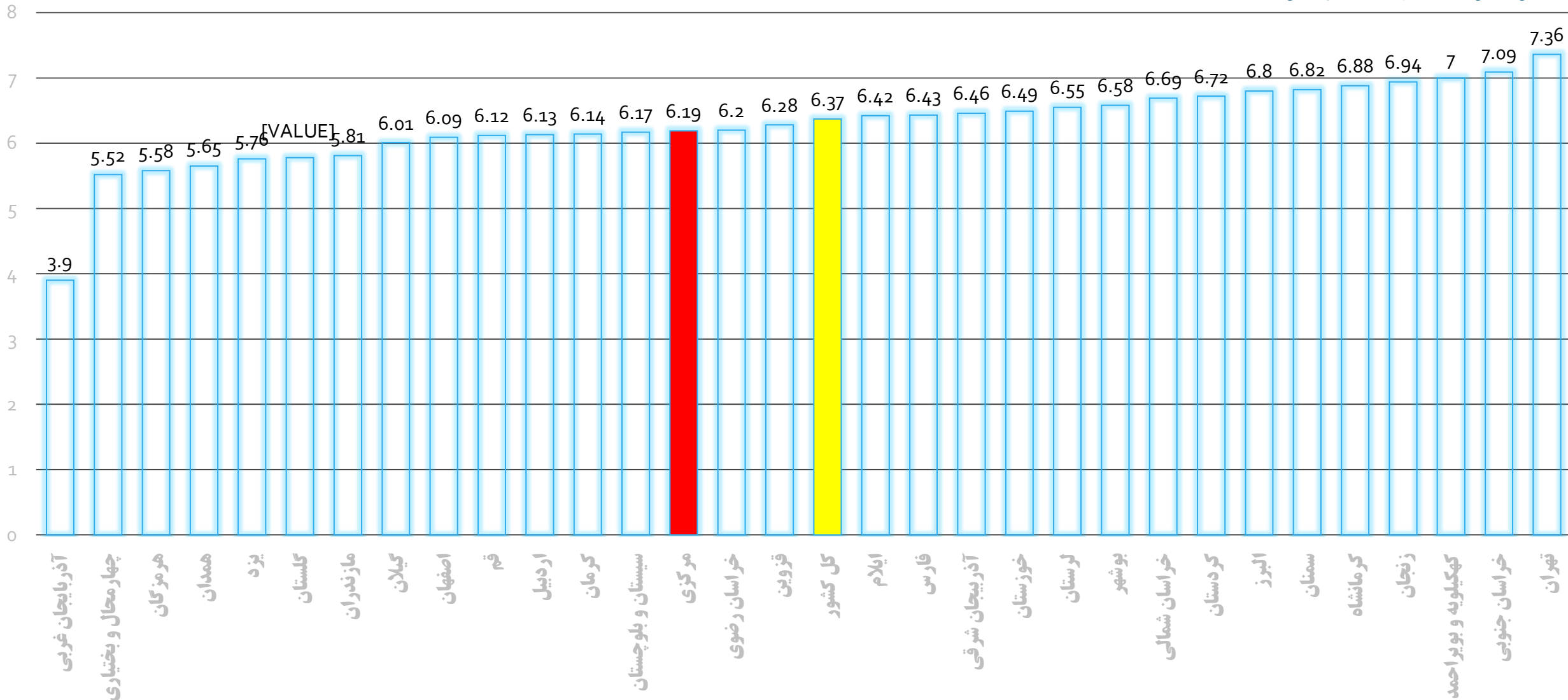
رتبه استان مرکزی در تابستان ۹۸ در کشور ۹ می باشد

۲۰- کارگری عمومی و ضعف فرهنگ کار در جامعه

رتبه استان مرکزی در تابستان ۹۸ در کشور ۱۴ می باشد

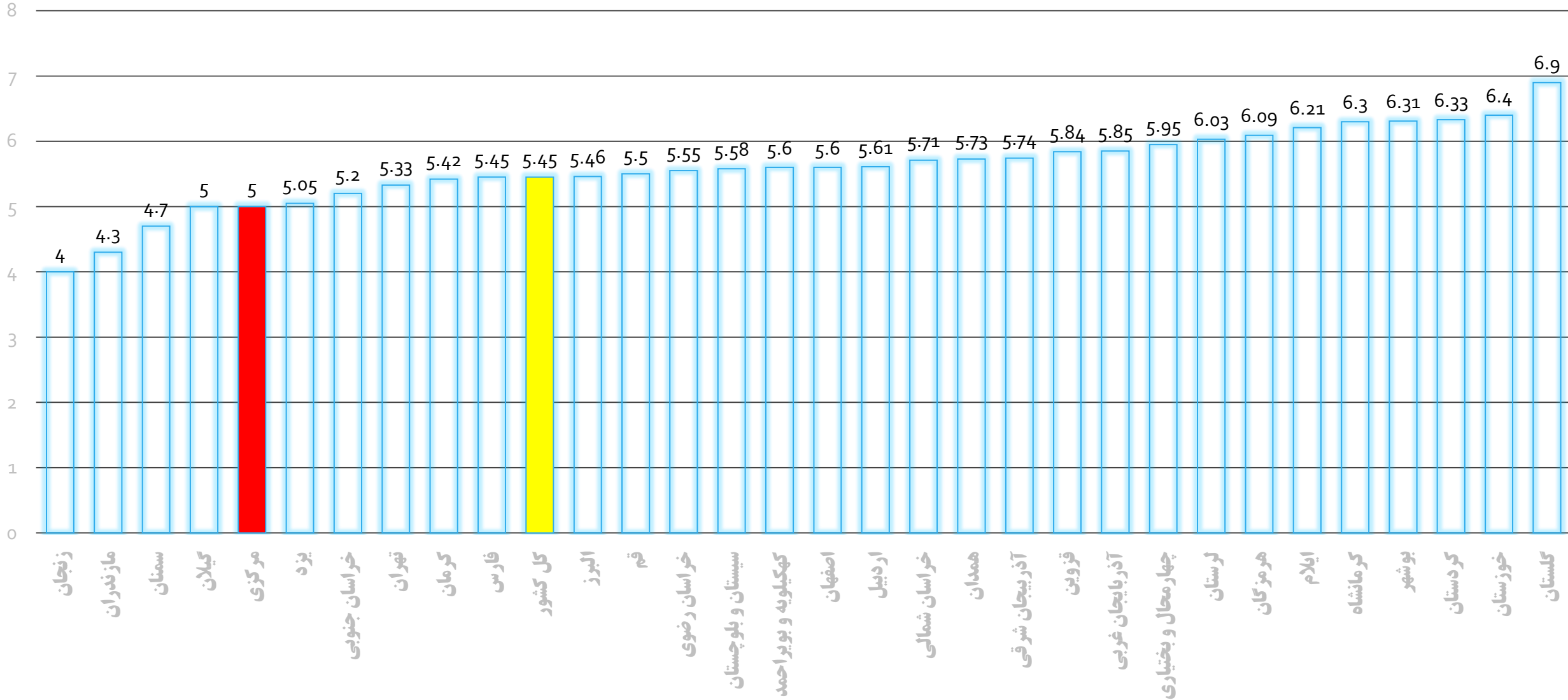

۲۱- کمبود تقاضا در بازار

رتبه استان مرکزی در تابستان ۹۸ در کشور ۵ می باشد

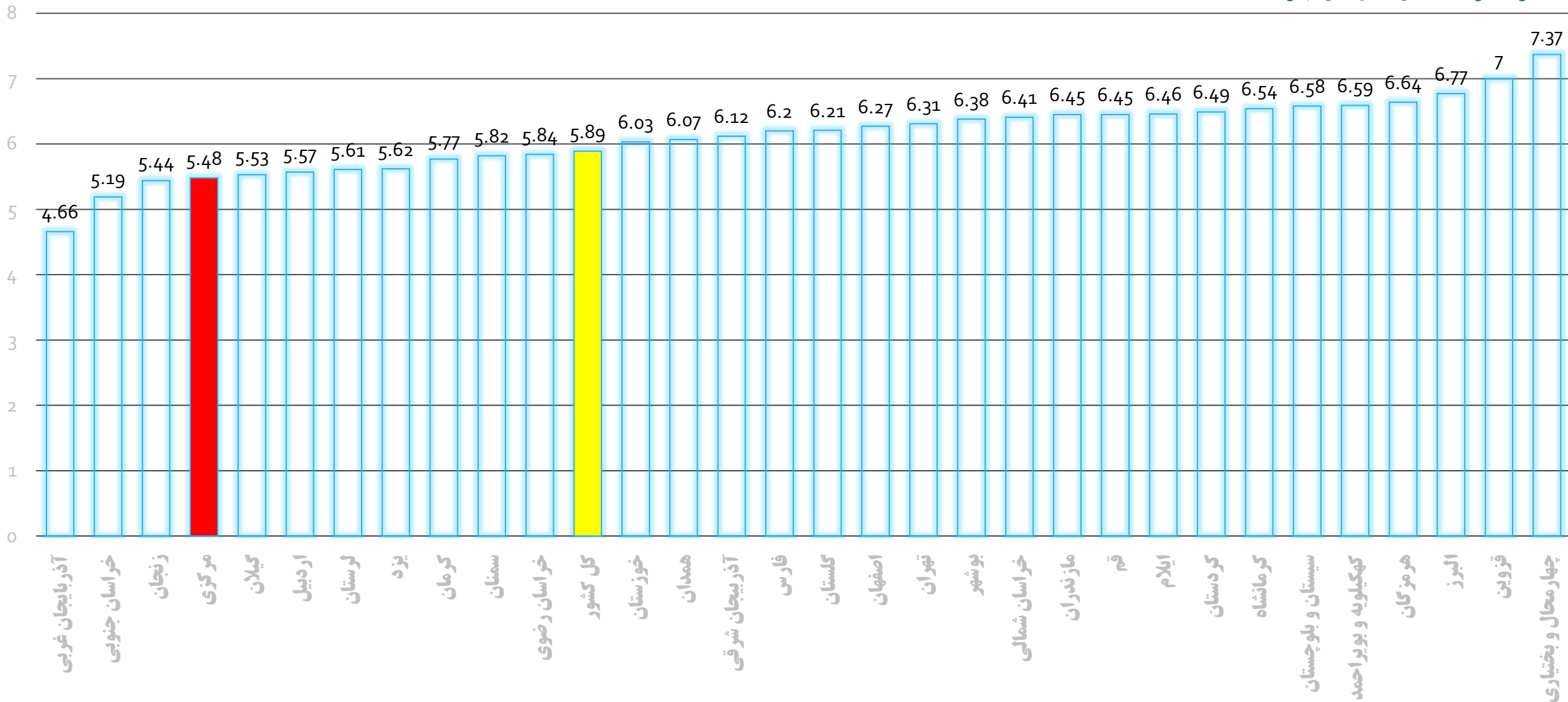
شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان مرکزی

۲۲- کمبود فناوری های نوین و تجهیزات مورد نیاز

رتبه استان مرکزی در تابستان ۹۸
در کشور ۴ می باشد

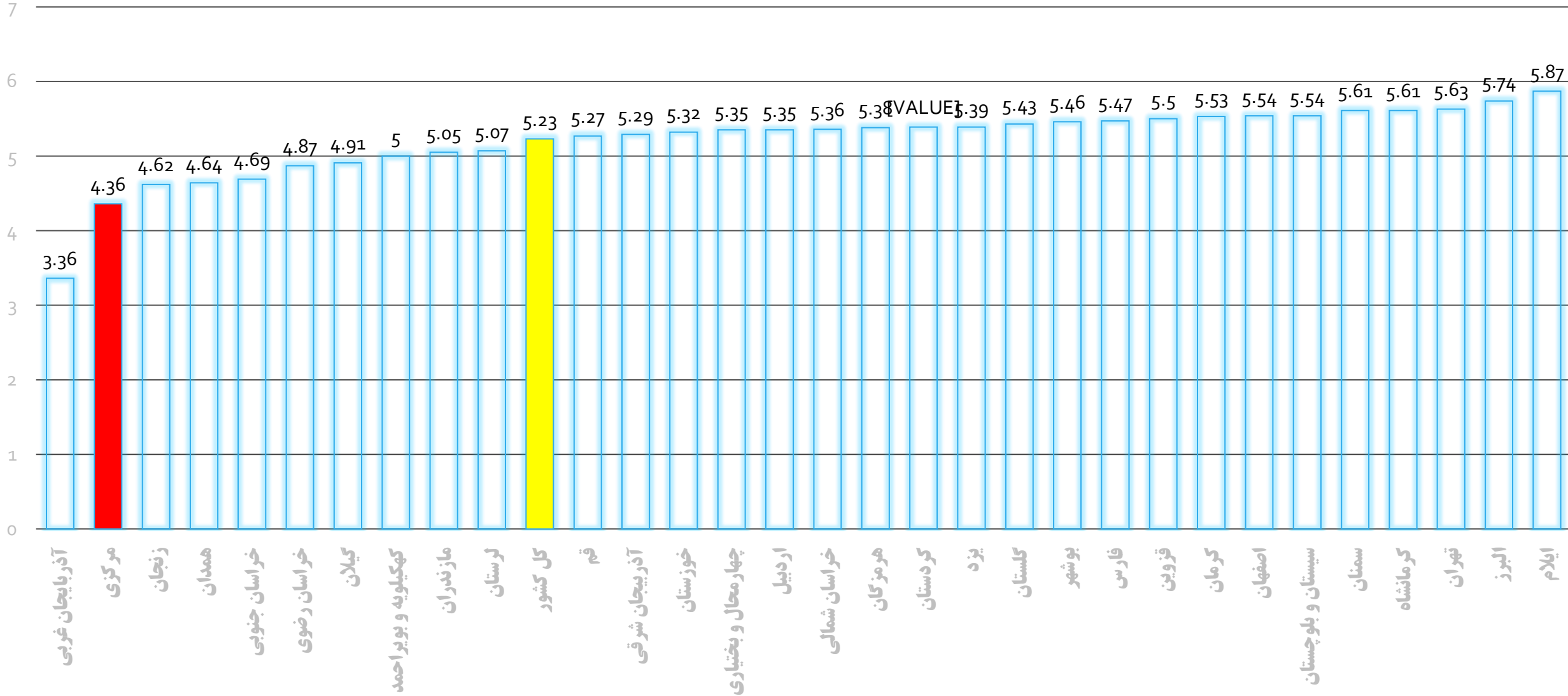

۲۳- کمبود نیروی کار ماهر

شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان مرکزی

رتبه استان مرکزی در تابستان ۹۸ در کشور ۲ می باشد

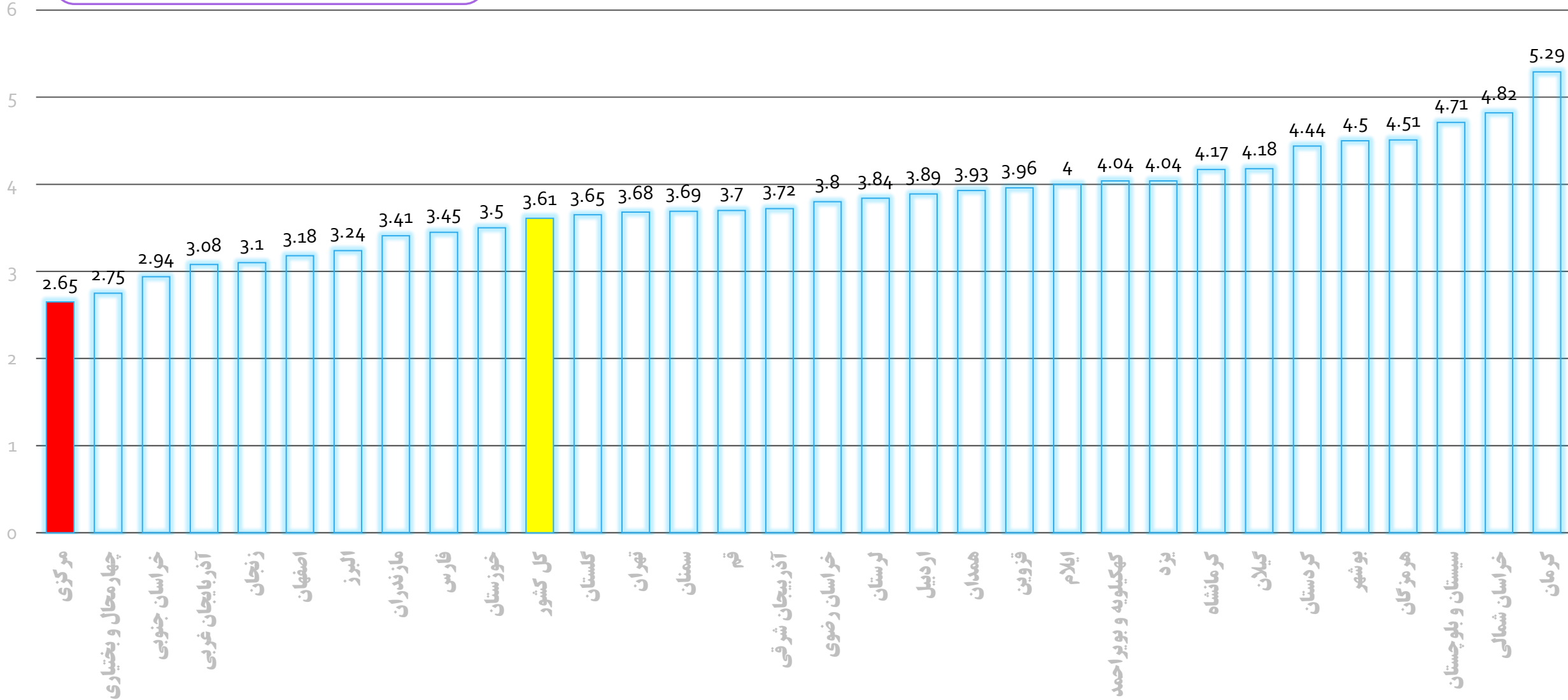

۲۴- محدودیت های دسترسی به شبکه (تلفن همراه و اینترنت)

شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان مرکزی

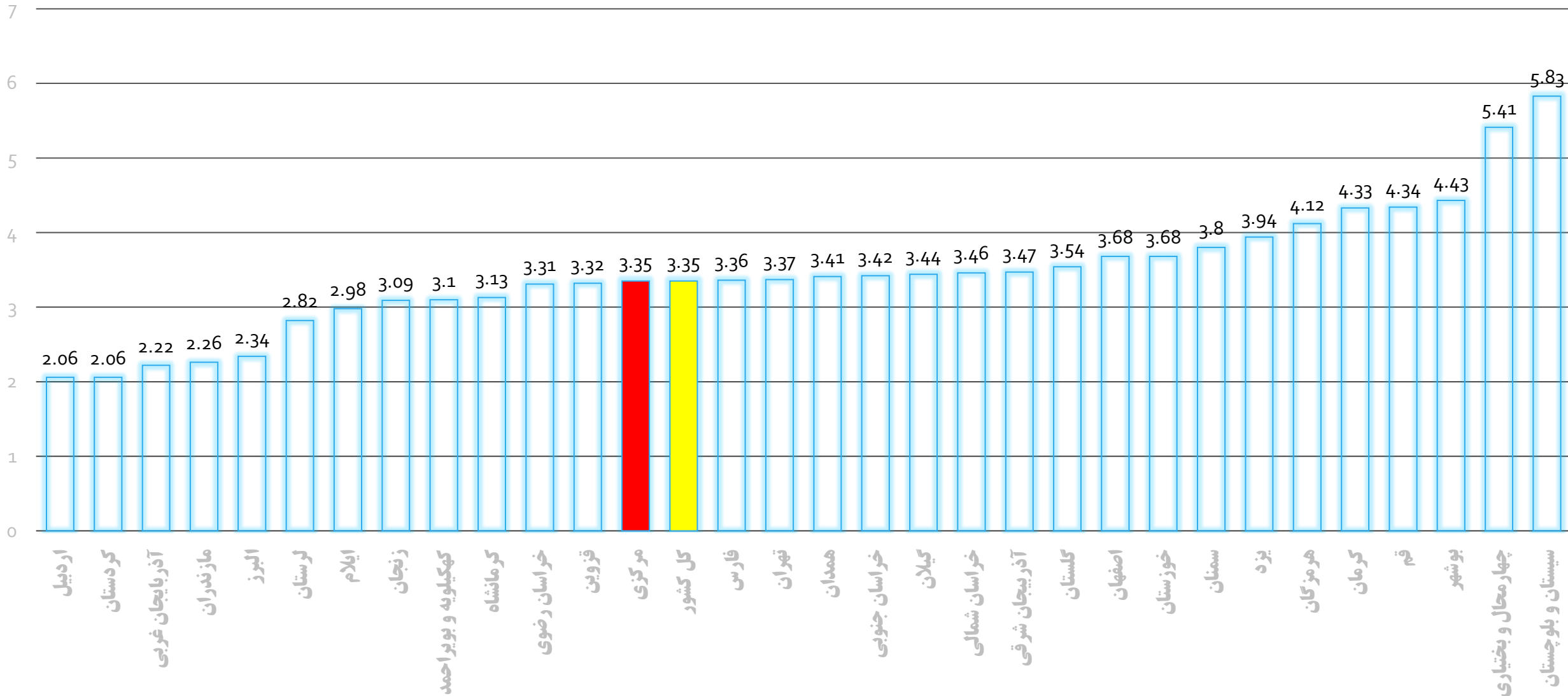
رتبه استان مرکزی در تابستان ۹۸ در کشور ۱ می باشد

۲۵- محدودیت دسترسی به آب

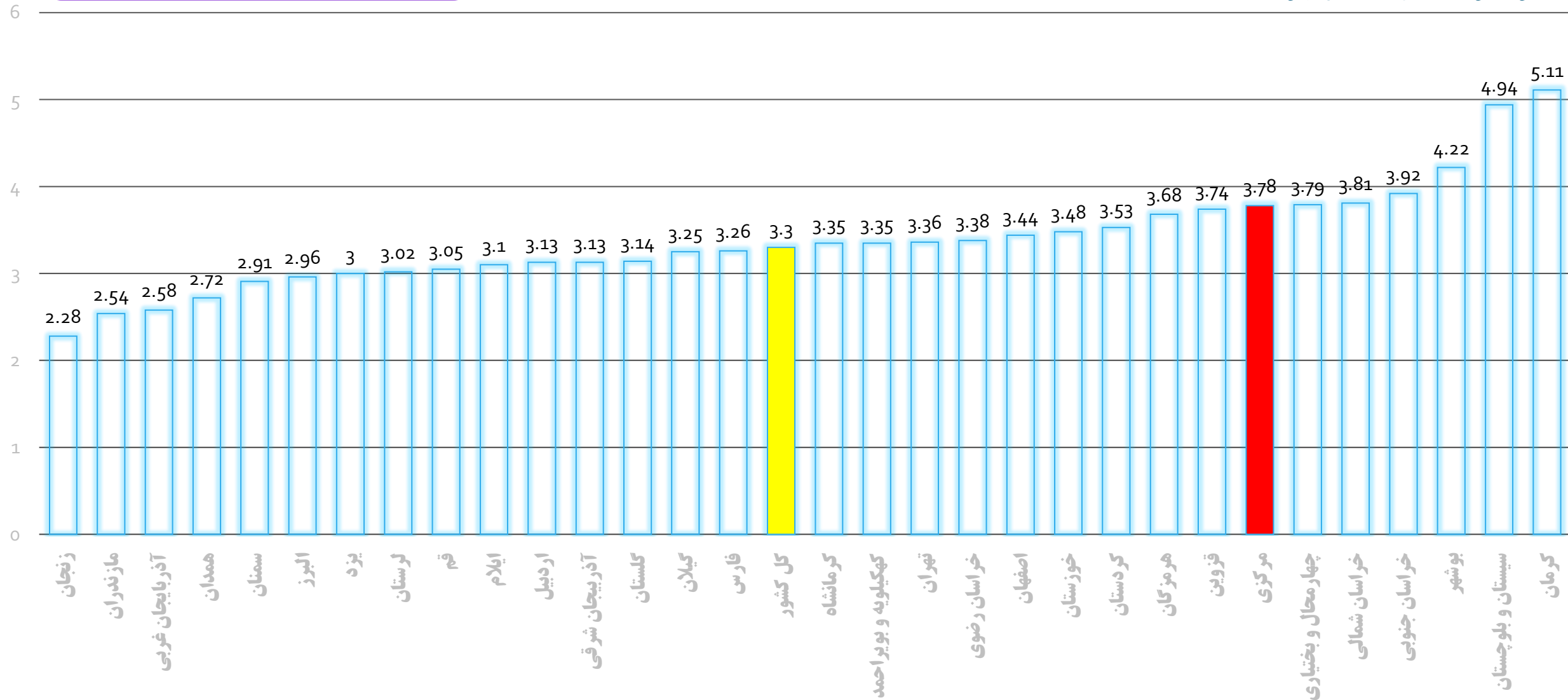
رتبه استان مرکزی در تابستان ۹۸ در کشور ۱۳ می باشد

۲۶- محدودیت دسترسی به حامل های انرژی (برق، گاز و گازوئیل و...)

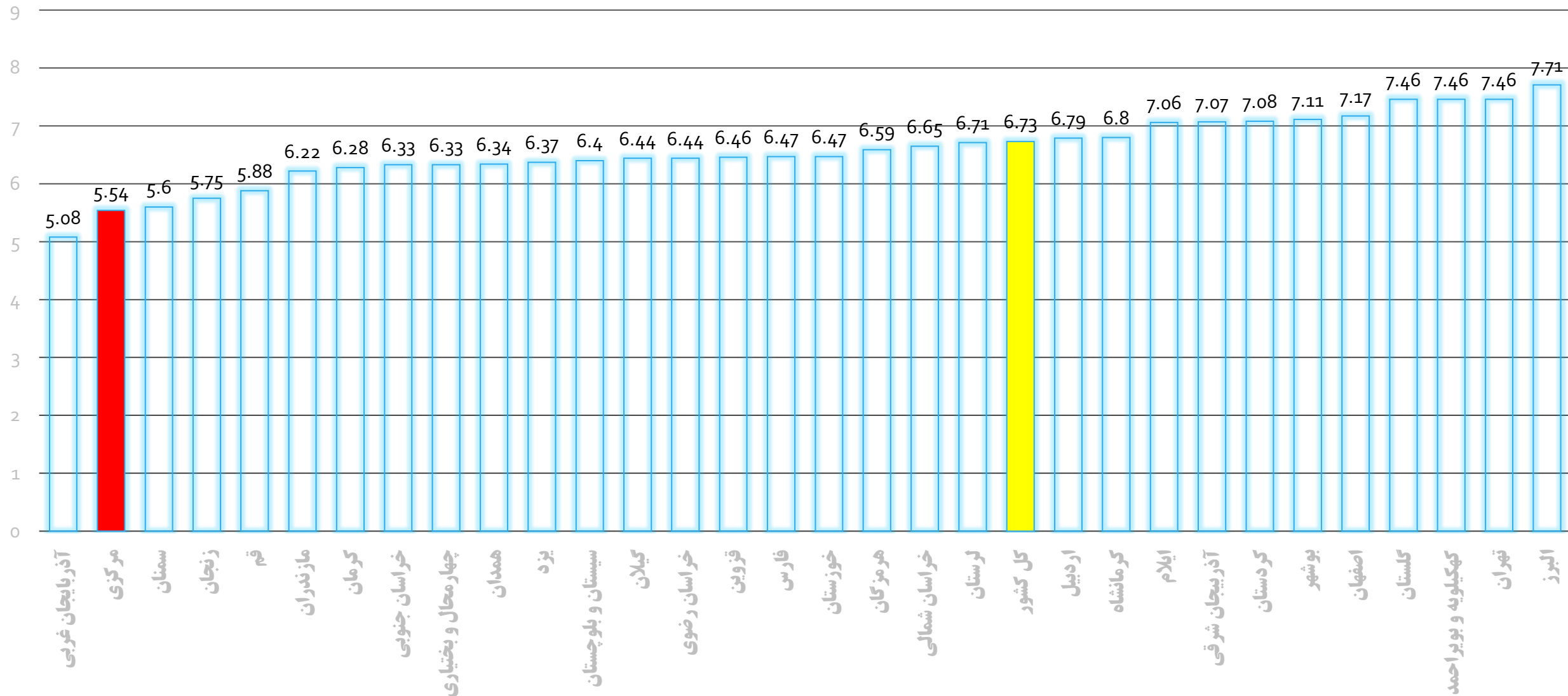
رتبه استان مرکزی در تابستان ۹۸ در کشور ۲۵ می باشد

۲۷- فساد و سوء استفاده افراد از مقام و موقعیت اداری در دستگاه های اجرایی

رتبه استان مرکزی در تابستان ۹۸ در کشور ۲ می باشد

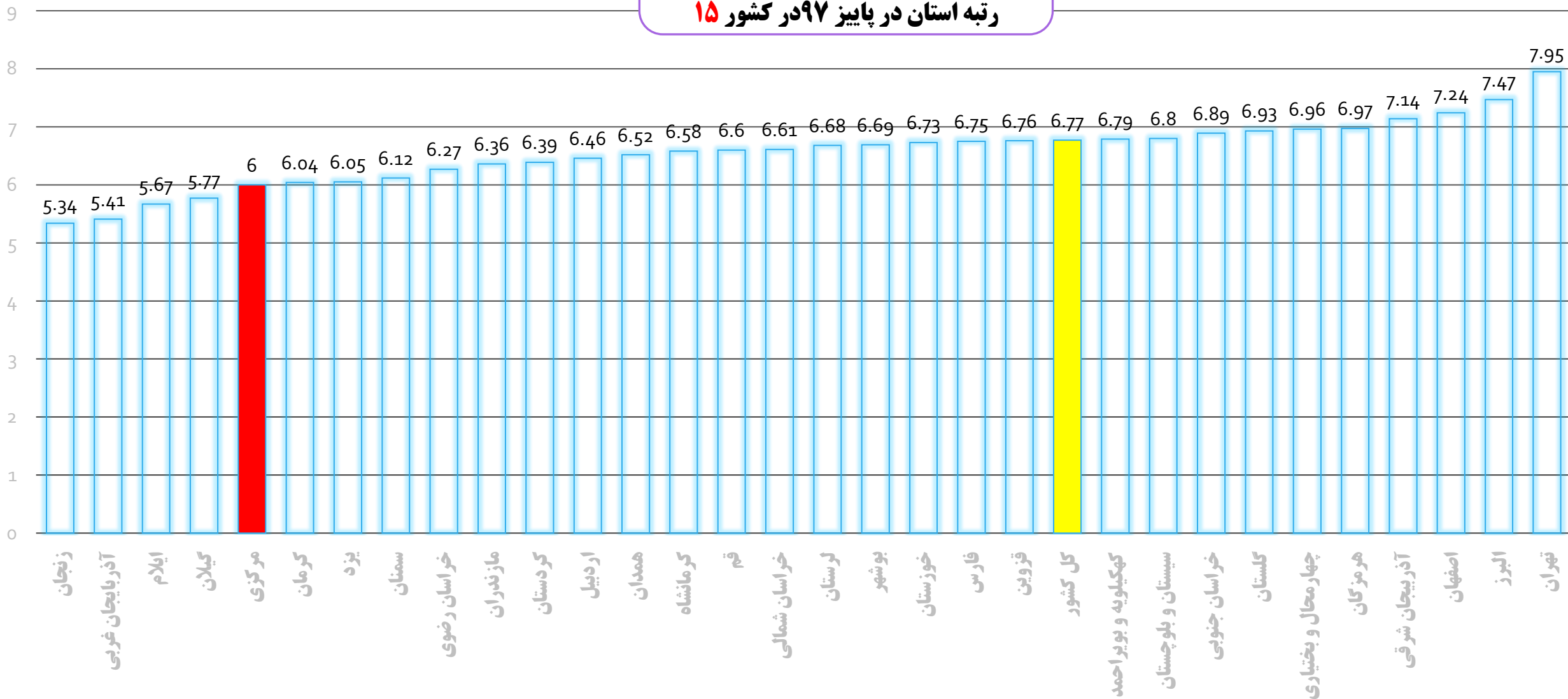

۲۸- موانع در فرآیندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب و کار در دستگاه‌های اجرایی

رتبه استان مرکزی در تابستان ۹۸ در کشور ۵ می باشد

رتبه استان در بهار ۹۸ در کشور ۱۴
رتبه استان در زمستان ۹۷ در کشور ۱۶
رتبه استان در پاییز ۹۷ در کشور ۱۵

چکیده نتایج:

- در بهار ۹۸، فعالان اقتصادی مشارکت کننده در این پایش، سه مولفه: ۱- غیر قابل پیش بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه محصولات ۲- دشواری تامین مالی ۳- بی ثباتی سیاست ها، مقررات و رویه های اجرایی ناظر به کسب و کار را نامناسب ترین و سه مولفه: ۱- محدودیت دسترسی به حامل های انرژی (برق، گاز، گازوییل و ...) ۲- محدودیت دسترسی به آب ۳- محدودیت دسترسی به شبکه تلفن همراه و اینترنت را مناسب ترین مولفه های محیط کسب و کار کشور نسبت به سایر مولفه ها ارزیابی نموده اند.
- براساس یافته های این طرح در بهار ۱۳۹۸، استان های سیستان و بلوچستان، خراسان شمالی و البرز به ترتیب دارای بدترین وضعیت محیط کسب و کار و استان های آذربایجان غربی، گیلان و زنجان به ترتیب بهترین وضعیت محیط کسب و کار نسبت به سایر استان ها ارزیابی شده اند.

